

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΑΣ

Η ιστορική και λαογραφική εταιρεία Ζαγορίου, στην προσπάθειά της να γνωρίσει το Ζαγόρι σε όσο το δυνατόν περισσότερους ομογενείς και ξένους, έχει εκδόσει βιβλίο-ημερολόγιο 25X35 και 500 σελίδες (25X35) με Ζαγορίσια Τοπία τα οποία θα παρουσιάσει σε διάφορα κέντρα, βιβλιοθήκες, δημόσια γραφεία, κ.λπ. Η τιμή κάθε ημερολογίου είναι 150 Δρχ. και διατίθεται από τα γραφεία του περιοδικού μας.

ΕΚΛΟΓΗ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Στις 13 Ιανουαρίου γίνεται η εκλογή των δύο νομαρχιακών συμβούλων της Επαρχίας Δωδεκανήσου που υπάγεται και το Ζαγόρι. Έχουμε κατ' επανάληψη διατυπώσει την αντίθεσή μας, στη συγκρότηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου, όπου αγνοούνται επαρχίες σαν το Ζαγόρι, που καλύπτει περίπου το 1/5 του Νομού, ενώ εκπροσωπούνται το Πωγωνίο, το Μέτσοβο και η Κόνιτσα. Μέχρις ότου οι «αρμόδιοι» αποφασίσουν ώστε στο Νομαρχιακό Συμβούλιο να εκπροσωπούνται όλες οι μεγάλες επαρχίες οφείλουν οι Ζαγορίσιοι να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να εκλεγεί και Ζαγορίσιος στο Νομαρχιακό Συμβούλιο. Σε τούτη την εκλογή ένας Ζαγορίσιος ο Στέφανος Στεργιάδης από τη Δόλιανη θέτει υποψηφιότητα και φιλοδοξεί να μεταφέρει στο Ν. Συμβούλιο τη φωνή μας. Ο Σ.Σ. γνωρίζει καλά τα περισσότερα θέματα της περιοχής μας και είναι σε πολλούς γνωστός για τους αγώνες του στη δικαίωση των αιτημάτων μας. Είναι υποχρέωση προς το Ζαγόρι κάθε Ζαγορίσιου ψηφοφόρου να ψηφίσει μονοσταυρία τον Σ. Στεργιάδη, α-

διαφορώντας για την πολιτική του τοποθέτηση ή τυχόν προσωπικές διαφορές.

Κάθε ψήφος Ζαγορίσιου που δεν θα δωθεί στο Ζαγορίσιο Σ.Σ., ας μου επιτραπεί να το πω, θα είναι ψήφος ενάντια στο Ζαγόρι.

ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΕΟΜΜΕΧ

Ο ΕΟΜΜΕΧ σε ολοσέλιδη διαφήμιση στον Αθηναϊκό Τύπο και με μεγάλα για εφημερίδες γράμματα προβάλλει, μεταξύ των άλλων, ότι εξασφαλίζει και 1) Τεχνική βοήθεια, καθοδήγηση και συμβουλές. 2) Ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα. 3) Ενίσχυση κοινοπραξιών και συνεταιρισμών. 4) Αξιολόγηση και έλεγχο υλοποίησης επενδυτικών προγραμμάτων του Νόμου 1262. 5) Προώθηση των πωλήσεων. 6) Σχεδιασμό προϊόντων. 7) Μελέτες ανάπτυξης κλάδων παραγωγής. 8) Εκδόσεις και πληροφόρηση. 9) Φροντίδα και βοήθεια στη χειροτεχνία κ.λπ.

Πλούσιο και παραγωγικό έργο. Αλλά...

Θέλουμε να μάθουμε τι έκανε απ' όλα αυτά για το Ζαγόρι που καλύπτει το 1/5 του Νομού Ιωαννίνων; Ή έστω εάν προβλέπει για το προσεχές μέλλον να παρουσιάσει κάποια δραστηριοποίηση και στην προβληματική περιοχή μας;

Γιατί όπως ξαναγράψαμε ο ΕΟΜΜΕΧ εξαντλεί τη δραστηριότητά του στα αστικά κέντρα και τα γύρω χωριά τους. Να ελπίσουμε ότι θα δούμε κάποτε και στο Ζαγόρι ένα μακροχρόνιο παραγωγικό έργο. Ή θα μείνουμε με τα λόγια που οι Ζαγορίσιοι είναι χορτάτοι. Απόδειξη ότι η λαμπρειάδεις σχολή, αν δεν υπήρχε το Ριζάριο κληροδοτήμα, θα είχε κλείσει.

Να ελπίσουμε ότι θα υπάρξει κάποια βοήθεια για τη χειροτεχνία στο Ζαγόρι;

ΘΑ ΔΩΘΕΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ;

Πραγματοποιήθηκαν στο Τσεπέλοβο και τους Κήπους 20ήμερες εκπαιδευτικές συγκεντρώσεις γυναικών στην αγροτική οικονομία και τον αγροτουρισμό με επιτυχία.

Την εκπαίδευση ηκολούθησε εορταστική εκδήλωση με πίτες, κρασί, γλυκά. Παρευρέθηκαν ο κ. Νομάρχης, ο Δ/ντής Γεωργίας και υπηρεσιακοί παράγοντες.

Το εκπαιδευτικό 20ήμερο προβλέπεται να πραγματοποιηθεί και σ' άλλα χωριά μας.

Ως εδώ όλα καλά.

Ποιά όμως θάνα η συνέχεια; Ποιός θα οργανώσει το δυναμικό που εκπαιδεύτηκε και ποιός θα παρακολουθεί την αξιοποίηση των μαθημάτων; Ή θα μείνει χωρίς συνέχεια μια ακόμη αναπτυξιακή κίνηση; Θα αξιοποιηθούν τα έξοδα που έγιναν από τις μετακινήσεις των εκπαιδευτών υπαλλήλων;

Θάνατι κρίμα να χαθεί και αυτή η ευκαιρία.

Θα είναι κρίμα να χαθεί ένα ακόμα πρόγραμμα τόσο ωφέλιμο για τους αγρότες μας.

ΚΑΚΑ ΜΑΝΤΑΤΑ

Ένας αξιόλογος επιστήμων και δραστήριος επιχειρηματίας γαμπρός στο Δίλοφο, ο κ. Αχιλλέας Εμμανουηλίδης διαθέτει 50.000 κάθε μήνα σε όποιο Ζαγορίσιο αναλάβει να λειτουργεί το «μαγαζί» στο Δίλοφο.

Με τη δωρεάν στέγη, τα έξοδα που έχει κάθε κάτοικος στα χωριά μας και τα κέρδη από τη λειτουργία του καταστήματος, είναι πραγματική οικονομική ευκαιρία για μια οικογένεια.

Και όμως, όπως πληροφορούμεθα, παρά τις προσπάθειες του Δ.Σ. του Συλλόγου Δίλοφου, δεν θέλησε κανείς να επωφεληθεί από την πρόταση. Γιατί άραγε;

ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

800 εκατομμύρια δρχ. διατίθενται από το Υπουργείο Γεωργίας «για αναψυχή και διακοπές στις δασώδεις εκτάσεις της χώρας».

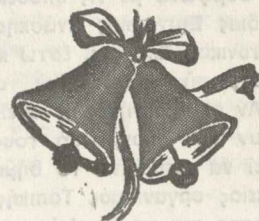
— Η δασική έκταση που καλύπτει το Ζαγόρι αναλογεί

στο 1/60 της δασικής κάλυψης της χώρας και επομένως από το συνολικό ποσό των 800 εκ. δραχ. θα πρέπει να δοθούν για διακοπές στο Ζαγόρι 15.000.000.

Περιμένουμε να δούμε, θα διατεθεί τελικά το ποσό ή μήπως το Νομαρχιακό Συμβούλιο θα μας αντιμετωπίσει με τον παλιό γνωστό τρόπο.

Πόσες δασωμένες περιοχές μπορούν να συγκριθούν με το Φλαμπουράρι ή το Γυφτόκαμπο;

ΕΥΧΕΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ

Ο πολιτιστικός Σύλλογος Ζαγορίσιων εύχεται εις τα μέλη του και εις όλους τους Ζαγορίσιους το νέο έτος εν υγεία, χαρά, ευτυχία, αγάπη και ομόνοια. Πιστεύει ακράδαντα ότι όπως κατά το απερχόμενο έτος και εις το νέο έτος 1985 θα έχει κατά την επιδίωξιν των σκοπών του την αμέριστον συμπαράστασιν, βοήθησιν και προσφοράν απάντων των Ζαγορίσιων και ιδιαίτερα της λεβεντιάς και ομορφιάς των μελών των Εκπολιτιστικών Συλλόγων Ζαγορίσιων.

Δια τον Πολιτιστικόν Σύλλογον Ζαγορίσιων
Ο πρόεδρος Ο Γ. Γραμματέας
Γ. ΧΑΤΖΗΣ Κ. ΤΖΙΜΑΣ

Η συντήρηση των διατηρητέων υπηρίων

- **ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΣΥΜΦΕΡΕΙ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ**
- **ΓΙΑΤΙ ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ ΝΑ ΙΣΧΥΣΟΥΝ ΟΙ ΟΡΟΙ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΕΙΣΜΟΠΛΗΚΤΩΝ**

Δεν πρέπει να διαφεύγει της Πολιτείας ότι κάθε ακίνητο, είτε κρήνη διατηρητέο είτε όχι, προστατεύεται από το Σύνταγμα του κοινωνικού μας συστήματος.

Αν η Κυβέρνηση δεν μπορεί να ανταποκριθεί στην επιδίωξη της συντήρησης των οικοδομών, που κρήνηκαν παραδοσιακές, πρέπει να αναζητήσει λύσεις αποδεκτές από τους ιδιοκτήτες των κτισμάτων αυτών.

Το σχετικό νομικό πλαίσιο διαμορφώνεται κυρίως βάσει των διατάξεων του νόμου 1337, που δημοσιεύτηκε στο 33 ΦΕΚ της 14 Μαρτίου 1983.

Το άρθρο 32 του νόμου αυτού, το οποίο επιγράφεται «Απαλλοτριώσεις και διαμορφώσεις παραδοσιακών κτιρίων» ορίζει, μεταξύ των άλλων, ότι:

Α) Κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα κλπ. μπορεί να απαλλοτριωθούν κατά τις κείμενες διατάξεις χάριν δημόσιας ωφέλειας.

Β) Οι ιδιοκτήτες ή νομείς των διατηρητέων κτιρίων (που χαρακτηρίζονται βάσει της παρ. 6 του άρθρου 79 του Ν.Δ. 8/73) οφείλουν να διατηρούν τα αρχιτεκτονικά καλλιτεχνικά και στατικά στοιχεία αυτών και σε οποιαδήποτε περίπτωση καταστροφής τους να τα ανακατασκευάζουν σύμφωνα με τις υποδείξεις της αρμόδιας Επιτροπής Ενάσκησης Αρχιτεκτονικού Ελέγχου, έστω και αν η καταστροφή οφείλεται σε ανώτερη βία. Αν οι ιδιοκτήτες ή νομείς παραλείπουν την υποχρέωσή τους αυτή, μπορεί να επεμβαίνει το δημόσιο ή ο οικείος οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να εκτελεί τις εργασίες, καταλογίζοντας τη σχετική δαπάνη σε βάρος των υποχρέων. Αυτοί που με όποιο τρόπο, κατέχουν τα ακίνητα έχουν την υποχρέωση να δέχονται τις πιο πάνω παρεμβάσεις.

Γ) Οι επισκευές, όσες κατόπιν γνωμοδότησεως του Αρχαιολογικού Συμβουλίου επιβάλλεται να γίνουν σε αρχαία ή ιστορικά κτίρια, που ανήκουν σε ιδιώτες ή νομικά πρόσωπα, πρέπει να εκτελούνται από τους ίδιους αποφασιστικώς και χωρίς αναβολή, με δική τους δαπάνη. Σε περίπτωση αρνήσεως των ενδιαφερομένων να εκτελέσουν τα υποδεικνυόμενα έργα, το Δημόσιο εκτελεί τις επισκευές με δική του δαπάνη. Σε αυτή όμως την περίπτωση μπορεί να καταλογίζει τη σχετική δαπάνη σε βάρος των υποχρέων. Οι ιδιοκτήτες ή νομείς των κτιρίων αυτών έχουν την υποχρέωση να δέχονται τις πιο πάνω παρεμβάσεις.

● Η δανειοδότηση

Η Τράπεζα της Ελλάδος με την υπ αριθμόν 383 πράξη του Διοικητού της, καθόρισε τους όρους δανειοδότησης των ιδιοκτητών για τη χρηματοδότηση των δαπανών συντήρησης, αποκατάστασης και αναπαλαίωσης των κτιρίων.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πράξη αυτή, επιτρέπεται η χρηματοδότηση από τις εμπορικές τράπεζες, την Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος και την Εθνική Στεγαστική Τράπεζα, της δαπάνης για την αποκατάσταση διατηρητέων κτιρίων ή κτιρίων που βρίσκονται σε παραδοσιακούς οικισμούς. Για τη χορήγηση των δανείων, απαιτείται συνηγορία του υπουργείου Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος προς τη δανειστική τράπεζα.

Τα δάνεια θα καλύπτουν ποσοστό μέχρι 70% της συνολικής δαπάνης, θα εξοφλούνται με ίσες τοκοχρεωλυτικές δόσεις, σε 25 χρόνια κατ' ανώτατο όριο και θα βαρύνονται με το εκάστοτε ισχύον επιτόκιο χορηγήσεως προς τη βιομηχανία για πάγιες εγκαταστάσεις (σήμερα 18,50%). Οι λοιποί όροι των δανείων θα καθορίζονται από τη δανειστική τράπεζα.

Η πράξη του Διοικητικού της Τράπεζας Ελλάδος κοινοποιείται προς όλους τους ενδιαφερομένους φορείς στις 17.8.1984.

● Αντιδράσεις

Οι ιδιοκτήτες των διατηρητέων ακινήτων, περισσότεροι στην Αθήνα, αντέδρασαν και ζητούν ή να αγοράσει το κράτος τα ακίνητά τους, καταβάλλοντας την ανάλογη αποζημίωση, ή να τους δώσει λογικά κίνητρα, ανάλογα προς την περιοχή, για να ανταποκριθούν στα έξοδα που απαιτούν οι εργασίες της συντήρησης.

Πρέπει να ισχύσουν οι όροι δανειοδότησης που ισχύουν για τα σεισμόπληκτα κτίσματα, να απαλλάγουν τα ακίνητα από κάθε επιβάρυνση, φορολογική (μεταβίβαση, δωρεά, κληρονομιά) ή καταβολής τελών επισκευής το δε επιτόκιο της δανειοδότησης να είναι χαμηλό.

Γιατί:

1) Τα περισσότερα διατηρητέα ακίνητα δεν έχουν ένα ιδιοκτήτη, αλλά πολλούς, είναι φυσικά δύσκολο να συναποφασίζουν για τις απαιτούμενες δαπάνες.

2) Το ύψος των επισκευών είναι μεγάλο. Το 30% που ορίζει η Τράπεζα της Ελλάδος είναι ποσό που οι πολλοί αδυνατούν να διαθέσουν.

3) Το επιτόκιο της δανειοδότησης είναι πολύ μεγάλο (ίσο προς το επιτόκιο παγίων εγκαταστάσεων της... Βιομηχανίας) ώστε όχι μόνο είναι ασύμφορο, αλλά και αδύνατη η εξεύρεσή του για την εξώφληση.

4) Το άρθρο 5 του Νόμου 1337/83 βάσει του οποίου το δημόσιο δύνα-

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
PILLOTOS
ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ

Στα πλαίσια εφαρμογής του Εκπαιδευτικού προγράμματος PILLOTOS για την ανάπτυξη των πέντε ορεινών και προβληματικών χωριών του Νομού μας, που χρηματοδοτείται από το Ταμείο Μεσογειακών Προγραμμάτων της Ε.Ο.Κ., πραγματοποιήθηκε στα Κάτω Πεδινά το πρώτο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο, διάρκειας 25 ημερών.

Σκοπός του η εκπαίδευση των νέων αγροτών στα προβλήματα τους για την καλύτερη ανάπτυξη της Γεωργικοκτηνοτροφίας.

Η λειτουργία του σεμιναρίου άρχισε την 31 Οκτωβρίου και έληξε την 25 του Νοεμβρίου.

Την ευθύνη της λειτουργίας του ανέλαβε το ΕΛΚΕΠΑ (ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ).

Τα μαθήματα διάρκειας 5 ωρών την ημέρα, παρακολούθησαν 25 νέοι αγρότες, μόνιμοι κάτοικοι των τριών Κοινοτήτων Άνω - Κάτω Πεδινών και Ελαφοτόπου. Οι έντεκα από την έδρα του Σεμιναρίου και ανά επτά από τις άλλες δύο Κοινότητες.

Υπεύθυνος συντονιστής για τη σωστή λειτουργία του Σεμιναρίου ορίστηκε ο ακούραστος, ο πάντα πρόθυμος και λάτρης του Ζαγοριού μας συγχωριανός μας Κτηνίατρος κ. Βασίλης Τζιβάς, που του αξίζουν θερμά συγχαρητήρια για την πολυαπλή του συμβολή στην εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων.

Οι νέοι που παρακολούθησαν τα μαθήματα αμείφθηκαν με αποζημίωση, οι μεν της έδρας του Σεμιναρίου από 1.800 δρχ. ο καθένας, οι δε των άλλων δυο χωριών από 2.300 ο καθένας την ημέρα.

Την έναρξη του Σεμιναρίου εγκαίνισσε ο Νομάρχης κ. Β. Μπρακατοούλας.

Ο κ. Νομάρχης, αφού συγχάρηκε και να εκτελεί τις επισκευές με δική του δαπάνη, καταλογίζοντας τα σχετικά έξοδα στους ιδιοκτήτες, αντίκειται προς το Σύνταγμα και την ίση μεταχείριση.

Επί πλέον η εκτέλεση των έργων από το δημόσιο θα διογκώσει υπέρμετρα το κόστος των εργασιών.

5) Δεδομένου ότι στο Ζαγόρι οικονομική εκμετάλλευση των διατηρητέων ακινήτων δεν προβλέπεται προς το παρόν, η υπέρμετρη επιβάρυνση των ιδιοκτητών, που δεν έχουν κανένα έσοδο όπως στα αστικά κέντρα, ισοδυναμεί με την επιβολή της παραχώρησης των διατηρητέων ακινήτων, από τον ιδιοκτήτη προς το δημόσιο, δωρεάν.

Αν οι αρμόδιοι κυβερνητικοί ή κρατικοί παράγοντες δεν συνειδητοποιήσουν ότι το θέμα χρειάζεται επανεξέταση τότε η εφαρμογή του Νόμου 1337 του 1983 θάναη η χαρακτηριστική βολή για το Ζαγόρι.

τους νέους για την πρόθυμη απασχόλησή τους, αναφέρθηκε με ικανοποίηση στους σκοπούς αυτών των προγραμμάτων, που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη της οικονομίας της Κυβέρνησης, για την ανάπτυξη ερειπωμένης και από πολλά εγκαταλελειμμένης Ελληνικής υπαίθρου.

Τέλος με παραινετικές σημειώσεις κάλεσε τους νέους να συμβάλουν στην υλοποίηση αυτών των γραμμάτων, μέσα από τις Στοιχειώδεις οργανώσεις, ώστε ο αυτοδύναμος με την παλιά του ζωτική και την τόση πολιτιστική παράδοση να ξαναβρεί ζωντάνια και να κοιτούσε να δουν καλύτερα μέλλον.

Στο Σεμινάριο αυτό δίδαξαν τους 25 άριστοι και καταξιωμένοι πτυχιούχους (Κτηνίατρο, Γεωργολόγος, Οικονομολόγος, Διηγητές κλπ) θέματα γύρω από την Κτηνοτροφία - Γεωργική και Συνιστάμενη.

Στο τέλος κάθε μαθήματος

ταν διάλογοι, λύνονταν απορίες, δίνονταν κατευθυντήριες οδηγίες για την βελτίωση των συνθηκών της εργασίας τους.

Θα ήταν παράλειψη αν δεν αναφερόμαστε στην προσέλευση των Επιστημόνων Καθηγητών του Παιδαγωγικού Θεσσαλονίκης, οι οποίοι ασχολήθηκαν με ειδικά θέματα της Κτηνοτροφίας στην περιοχή μας και τη σύνταξη των μελετών.

Αξίζει εδώ να συγχάρουμε τους νέους για την πρόθυμη παρουσία τους, το ιδιαίτερο ενδιαφέρον, τη δέσφεια των μαθημάτων, απ' όπου πιστεύουμε ότι αποκόμισαν φέλιμες γνώσεις για τη δουλειά τους.

Αξίζει ακόμα ένα μεγάλο σπασί στη Δ/ση του ΕΛΚΕΠΑ, που διδάξαντες Επιστήμονες και οι οποίοι βοήθησαν στην επιτυχία αυτού του Σεμιναρίου.

Ευχόμαστε δε το σεμινάριο να αποτελέσει την απαρχή μιας τόνισμένης δραστηριότητας των νέων, μέσα από Συνέχεις οργανώσεις για βελτίωση των δικών τους ορεινών ζωών, αλλά και στήριξη του μοραμένου αυτού τόπου.

Οι προϋποθέσεις που σήμερα απαιτούνται είναι οι πιο ευνοϊκές. Χρειάζεται όμως προσπάθεια, και προγραμματισμένη δουλειά, και μεμψιμοιρίες, και καχυποψίες.

Αλλά με πνεύμα συνεργασίας, αλληλοκατανόησης των νέων χωριών μας πιστεύουμε πως τα προγράμματα αυτά θα υλοποιηθούν.

Από μας οι νέοι μας να απαιτούν, ότι θα έχουν την πλήρη στήριξη.

Σε συνέχεια του ίδιου προγράμματος άρχισε να λειτουργεί στα Κάτω Πεδινά σεμινάριο 25 νέων απ' τα τρία χωριά με ειδικά εκπαιδευτικό προσωπικό.

Ευχόμαστε και περμένομενα Ιωάννινα 15 Δεκεμβρίου 1984 ΣΠΥΡΙΔΩΝ Γ. ΚΑΠΕΛΛΗΣ Αντιπρόεδρος του Μορφωτικού Εξωραϊστικού Συλλόγου των Πεδινών/Σουδενών

Καλογερίκό ή Πλακίδα
το ωραιότερο γεφύρι μας

Όμως όλα έχουν κάποιο τέλος. Ύστερα από χρόνια το 1851 το Μοναστήρι πούλησε το μύλο στους Κουκουλιώτες που τον αγόρασαν για λογαριασμό του Σχολείου τους και της εκκλησίας. Φαίνεται όμως ότι από τότε οι Εταιρείες Λαϊκής Βάσης δεν φημιζόνταν για την παραγωγικότητα. Οι πελάτες αραιώνουν, οι δουλειές δεν πάνουν καλά και ο μύλος κλείνει και μόνο κέρδος για την περιοχή έμεινε η γέφυρα, που εξυπηρετούσε τόσα χωριά, μα και σήμερα κάπου, κάπου.

Και το γεφύρι θα είχε την ίδια τύχη από το χρόνο, όπως ο μύλος, αν δεν το υιοθετούσαν οι αδελφοί Αλεξάνδρος και Ανδρέας Πλακίδας από το Κουκούλι, που διέθεσε 400 κεσαροβασιλικά φλουριά για επισκευή του και πιθανόν και βελτίωσή του.

«1866 Ιουλίου 15 δι' εξόδων του κυρίου Αλεξάνδρου Πλακίδα και του αδελφού αυτού Ανδρέου από το Κουκούλι. Εονία η μνήμη» γράφει η εντοχισημένη στο γεφύρι μαυρόπλλακα. Οι Ζαγοριόσιοι της εποχής για να τιμήσουν τους δωρητές έδωσαν από τότε νέο όνομα στο γεφύρι «Γέφυρα Πλακίδα».

Πέρασαν 40 χρόνια και ο γιός του Ανδρέα, Ευγένιος Πλακίδας, συνεχίζοντας το έργο του πατρός του, αφήνει στην Εθνική Τράπεζα 5.000 χρυσά φράγκα και αργότερα άλλες 16.666,70 χρυσές δραχμές με την εντολή από τους τόκους, η Κοινότητα Κουκουλίου να διαθέτει τα αναγκαία ποσά, για διάφορους σκοπούς και «μέρος προς επισκευή την οικίας της οικογενείας Πλακίδα και της γεφύρας αυτής». Πλέον της παραπάνω δωρεάς, το 1912 επισκευάζει με επί πλέον δαπάνη το γεφύρι.

Το 1950 η Κοινότητα Κουκουλίου με δαπάνη της κάνει διάφορες εργασίες, για επισκευή των σημείων που έχουν υποστεί φθορά από το χρόνο, ιδίως στα βάθρα.

Και σήμερα έχει ανάγκη συντήρησης. Ποιός όμως θάναη ο χρηματοδότης; Ποιός θα ενδιαφερθεί να κινήσει το ενδιαφέρον των αρμοδίων για να διατηρηθεί μια τόσο αξιόλογη γέφυρα, που το Κράτος δια του Υπουργείου Πολιτισμού χαρακτηρίσει «εξόχου κάλλους», «διατηρητέο μνημείο»;

Δικαιολογημένα οι Κουκουλιώτες, μια και ο αρχιτεκτονικός αυτός θησαυρός βρίσκεται στην κοινότητά τους, νοιώθουν υπερέφανα, για το έργο αυτό των προγόνων τους, γι' αυτό και δείχνουν κάποια...

ΕΥΑΙΣΧΗΣΙΑ

Πριν από 20 χρόνια ρωτήθηκε από φίλο να του πω τι απεικονίζουν μερικές φωτογραφίες από το Ζαγόρι. Από άγνωστο μου ονόμασα τη παραπάνω γέφυρα «Πλακίδα» σαν Γέφυρα Κήπων.

Όμως όλα έχουν κάποιο τέλος. Ύστερα από χρόνια το 1851 το Μοναστήρι πούλησε το μύλο στους Κουκουλιώτες που τον αγόρασαν για λογαριασμό του Σχολείου τους και της εκκλησίας. Φαίνεται όμως ότι από τότε οι Εταιρείες Λαϊκής Βάσης δεν φημιζόνταν για την παραγωγικότητα. Οι πελάτες αραιώνουν, οι δουλειές δεν πάνουν καλά και ο μύλος κλείνει και μόνο κέρδος για την περιοχή έμεινε η γέφυρα, που εξυπηρετούσε τόσα χωριά, μα και σήμερα κάπου, κάπου.

Και το γεφύρι θα είχε την ίδια τύχη από το χρόνο, όπως ο μύλος, αν δεν το υιοθετούσαν οι αδελφοί Αλεξάνδρος και Ανδρέας Πλακίδας από το Κουκούλι, που διέθεσε 400 κεσαροβασιλικά φλουριά για επισκευή του και πιθανόν και βελτίωσή του.

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΧΟΝΤΑΣ
ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Θεωρώ καθήκον και υποχρέωση να εκφράσω το πικρό παράπονο τόσο προς τους έχοντες την ευθύνη εφαρμογής του προγράμματος πολυδραστηριότητας ανάπτυξης του Ζαγοριού, προς το ΚΕΠΕ, τον ΕΟΜΕΧ και τους φορείς άλλων αναπτυξιακών προγραμμάτων ανάπτυξης γιατί αγνοούν συστηματικά να περιλάβουν στα προγράμματα των τα χωριά του Ανατολικού Ζαγοριού όσο και εκείνα κατά μήκος του Μιτωκίου δηλ. τα πυροπαθή χωριά του Ζαγοριού στο σύνολο.

Τα χωριά αυτά ανεξάρτητα από τις πολλαπλές ανάγκες που τους δημιουργήσει η πυροπάθεια από τους Γερμανούς στην κατοχή, έχουν πλουσιωτάτη δασική παραγωγή αξιόλογο γεωργία, πλούσια νερά και το σπουδαιότερο μικρό ποσοστό μεταβάστευσης με σημαντικό ποσοστό νέων που προτίμησαν να παραμείνουν στο χωριό αντί να ξενιτευτούν.

Πιστεύω ότι ο στόχος όλων των προγραμμάτων ανάπτυξης είναι η βελτίωση των συνθηκών ζωής και του εισοδήματος των κατοίκων του Ζαγοριού με την ανάπτυξη των

Το λάθος μου αυτό, λύπησε αγαπητούς φίλους μου απ' το Κουκούλι. Και με το δικό τους.

Επειδή το γεφύρι είναι πολύ κοντά στους Κήπους (τα όρια Κήπων - Κουκουλίου είναι σχεδόν στην άκρη του χωριού) το λάθος επαναλαμβάνεται από πολλούς ακόμη και Ζαγοριόσιους που δεν το ξέρουν προς μεγάλη λύπη των Κουκουλιωτών. Προκαλεί όμως δίκαια αγανάκτηση στους Κουκουλιώτες όταν Μπαγιώτες, λιγοί ευτυχώς, από σκοπιμότητα και πειρακτική πρόθεση, παρουσιάζουν στα δικό τους το Γεφύρι!!

Τελευταία προκλήθηκαν έντονες παρεξηγήσεις με ενέργειες καθόλου δικαιοδοτημένες. Θέλω να παρακαλέσω και δημόσια τους φίλους μου απ' τη Μπάνια, να προσπαθήσουν να συμβάλουν ώστε να διαλυθεί κάθε παρεξήγηση, δεδομένου ότι πρόθεσ παραμένει η παρουσία του Γεφύρι.

Καλό όμως θα ήταν να το δηλώσουν επίσημα αυτό. Έτσι για να λείπει η διαμάχη...

KIM2N AG. KYPIAZHS

πλουτοπαραγωγικών του πηγών.

Δυστυχώς ο στόχος αυτός δεν εφαρμόστηκε μέχρι στιγμής από τους παραπάνω αρμοδίους με αποτέλεσμα οι κάτοικοι να αισθάνονται για μια ακόμα φορά την εγκατάλειψη.

Κανένας δεν ζητά να περιοριστεί όλη η δραστηριότητα στα χωριά και να εγκαταλειφθούν τα υπόλοιπα. Ζητούν έναν δίκαιο καταμερισμό των δραστηριοτήτων των φορέων των αναπτυξιακών προγραμμάτων Ζαγοριού και δίκαιη κατανομή των πιστώσεων που θα χορηγηθούν από τα ολοκληρωμένα Μεσογειακά προγράμματα, τις κρατικές επενδύσεις και τις άλλες χορηγήσεις της ΕΟΚ.

Τον Μάιο 1984 παρουσία του Νομάρχη είχε πραγματοποιηθεί συζήτηση κοιντορχών, προδρυν Συνεταιρισμών και συλλόγων των χωριών αυτών οι οποίοι εξέδωσαν σχετικό ψήφισμα στο οποίο το πρώτο αίτημα ήταν η επέκταση των δραστηριοτήτων των έχοντων την ευθύνη φορέων και στα χωριά αυτά.

Δυστυχώς αν και εοτάλει σε όλους τους αρμόδιους όπως αποδεικνύεται κατέληξε στο αρχείο.

Οι πρόεδροι των κοινοτήτων όπως αποδεικνύεται επαναπαύθηκαν στο ψήφισμα αυτό και δεν φρόντισαν να στείλουν και δεύτερο και τρίτο μια που στο Ρωμείο μόνο εκείνος που φωνάζει συνεχώς κερδίζει.

Κλείνοντας την διαμαρτυρία αυτή θα κάνω μια παρατήρηση - πρόταση: Για να πετύχει οποιοδήποτε πρόγραμμα ανάπτυξης θα πρέπει να προηγηθεί ένα έστω και πρόχειρο χωροταξικό του Ζαγοριού για τον εντοπισμό των πλουτοπαραγωγικών πηγών και των σημείων επιλογής ανάπτυξης στα οποία εκτός των προϋποθέσεων θα υπάρχει και ο παράγων άνθρωπος ο οποίος και θα αξιοποιήσει το σύνολο του προγράμματος ανάπτυξης.

Ευχαριστώ για την φιλοξενία ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΡΓΙΑΔΗΣ από τη Δόλιανη Ζαγοριού

ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
ΓΙΑ ΔΑΣΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Επιδότηθηκαν για την εκτέλεση διαφόρων έργων (διάνοξη δρόμων, σύνταξη διαχειριστικών μελετών κλπ.) για την ανάπτυξη των κοινοτικών τους δασών οι κατωτέρω κοινότητες με τα έναντι αυτών αναγραφόμενα ποσά:

— Βρυσοχωρίου	1.999.548
— Ηλιοχωρίου	899.456
— Τσεπελόβου	850.000
— Σκαμνελίου	3.050.176
— Καστανώνων	63.000
— Μακρινού	1.767.101
— Ανθρακίτη	276.250
— Κήπων	459.417
— Δολιανής	445.400
— Φλομπούραριου	566.007
— Τριστηνίου	909.710
— Ελατοχωρίου	1.124.547
— Γρεβεντιού	655.273
— Βοβούσας	681.662

Το ΖΑΓΟΡΙ μας

— Πάει η ακοή μου, πάει το φως μου... Αχ μωρέ νάναν τα νιάτα δυο φορές τα γηρατειά καμμία... Θέλω να πεθάνω στο χωριό μου... Χωρίς παπάδες και λειτουργίες. Να με θάψετε στην Τσοῦκα ψηλά στο κτήμα να βλέπω τον ορίζοντα!

Με αυτά περίπου τα λόγια έφυγε για πάντα ο Φανίτσιος. Ένας σημαντικός Ζαγορίσιος που όλοι καταλάβαιναν την αξία του αλλά λίγους την ανεγνώριζαν.

Δημοσιεύουμε περικοπές από τις νεκρολογίες του Αθηνάϊκου Τύπου σαν αναγνώριση από το περιοδικό μας της προσωπικότητας του Βασιλή Φανίτσιου.

Ο Βασίλης ο Φανίτσιος, ένας άγνωστος λογοτέχνης (με ιδιότυπο γράψιμο) ένας ρομαντικός κομμουνιστής, ένας ασυμβίβαστος άνθρωπος («αλογόκριτο» έλεγε τον εαυτό του) πουλούσε — στους δημοσιογράφους βιβλία, κάλτσες, γραβάτες και φασόλια μέχρι τώρα τελευταία, για να ζήσει. Μαζί μ' αυτά τους έδινε και τις δικές του τις «φωλλάδες» (με τις ...ορμήνες για διάβασμα) όπως τους προμήθευε τους γίγαντες (με τις χειρόγραφες συνταγές). Όλα τούτα τα 'κανε (βιοποριστικά) μέχρι το '80 που πήρε μια τιμητική σύνταξη από του υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών.

Με τους δημοσιογράφους ο Β.Φ. είχε μια άλλη σχέση. Όλοι έβραμε ό τι τούτος ο άνθρωπος διδάσκει με τη στάση του, δημιουργεί σχολή με το γράψιμό του... Ποτέ όμως δεν τον αντιμετώπισαμε στις σωστές του διαστάσεις. Ήταν για τους πολλούς μια γραφική φιγούρα που έβριζε τον Στάλιν («καταλόγκκο...» τον έλεγε) τους «ψερτοεθνικιστάδες» και τους «ζουπαρμένους» γραμματισμένους μας).

● Σε αντίθεση με τον Σκαρίμπα, που πετούσε «σαίτες» από τη μεριά της Χαλκίδας, ενάντια στους αδαήμας'όλους, ο Φανίτσιος ήρθε στην Αθήνα (σαν ξενιτεμένος...) και πάλευε σώμα με σώμα με τους... «πνευματικούς ανθρώπους». Τα 'λεγε έξω από τα δόντια, γι' αυτό έμεινε μόνος του σ' ένα δωμάτιο (αποθήκη) της οδού Παλλάδος (πάροδος Αθηνάς). Ένας Δον Κιχώτης - με μια πένα σαν κοντάρι, που «τσιγκλαγε» τις συνειδήσεις.

(Σ.Σ.: Μαντεύω την απορία του αναγνώστη: «Τόσο σημαντικός άνθρωπος ήταν λοιπόν αυτός ο...—πως τον έπαινε— Φανίτσιος». Ναι, ο Β.Φ. είναι από κείνους που τους καταλαβαίνουμε όταν μας λείψουν...).

● Το βιογραφικό του: (έγραφε ο ίδιος)

— «Το 1902, ο Μάρτης 3 με το παλιό, Κυριακή, γεννήθηκα εγώ στο Λιασκοβέτς Ζαγόρι. Η Μάνα μ' ήταν στα 26 χρονάκια της κι ο πατέρας μου στα 33!

— Στην πρώτη Δημοτικού λούσα όλα τα προβλήματα κι απ' το Ελληνικό Που θα πει πως ήμουν για «Μαθηματικός». Ετότες ήταν ακόμα το Τούρκικο, κι έτς είχαμουν στο χωριό

ΒΑΣΙΛΗΣ ΦΑΝΙΤΣΙΟΣ

2 «Ελληνικά» Σχολαρχείο! Ένα για τα παιδιά κι ένα για τις κουπέλες! Όπως γλέπετε δεν είχε έρθει ακόμα το «Ελληνικό» Κράτος, που μας έκλεισε τα Ελληνικά Σχολιά μας— Σχολαρχείο, που δεν μας τάζαν κλείσει οι Τούρκοι!!! Τι προκοπή καρτερούμε κατόπι...

— Το 1912, το χαμένο (στις 6 με 7) κήκε το χωριό μας κι φύγαμουν πρόσφυγες στα Τρίκαλα... Εκεί πρωτασκατέφτηκα με τις φημεριές! Γλιούσα: («Το Θάρος»), «Πατρίδα» «Χρόνος», «Σκριπ», «Εμπρός!» (κι η «Ελλάδα» κι ο «Ρωμής») κι τις διάβαζα αποκατόπι...

— Το 1913 γυρίσαμεν οι μισές φανιλίες στο χωριό μας! Καταστραμένο κι αφτό κι εμείς! Πού να πάω στο Γυμνάσιο!... Το «Νιλλικό» αντί να μας δώσει «πονημύσεις» για τα καμμένα! Αντί να φκιάσει το κτηματολόγιο! Μας έκλεισε τα Ελληνικά Σχολιά! Μας πήρε κι τις ιδιοκτησίες μας! Μας έφερε κι την ακριβεία! Μας έκλεισε κι τα ταξίδια! Μας έφραγαν κι τα κληροδοτήματα! (Είχαμουν καμιά δεκαριά στο χωριό μας! Γιατρός τζι-άμπα μέρα νύχτα εκεί... όπως έχουν τώρα στη Ρουσία!).

— Το 1914—15 αρχίνα να πάω με την Πόστα στα χωριά: Ντραγάη, Μακρίνη, Τσιερνέσι, Σιέσι, Φλαμπούρα, Γρεβενίτι, Ντρεσενίκο — πάλι Γρεβενίτι, Βουτά, Ντόλιαν, κι το βράδυ το καλοκαίρι γυρούσα στο χωριό μας (το χεμώνα 2 μέρες).

— Το 1918 κατέβηκα στα Γιάννινα κι δούλεβα 16 ώρες τη μέρα! — Το 1923(;) δούλεβα για πρώτη φορά στη φημερίδα «Ηπειρο». Ετότες πήρα τα πρώτα 3 μαθήματα στη Δημοσιογραφία απ' τον Χρηστοβασιλή: «Για να γίνεις καλός δημοσιογράφος χρειάζονται: Θράσος! Αναίδεια! Κι Ψεύδος!».

— Το 1925(;) γίνκα τυπογράφος! πράμα απαραίτητο για ναίσιος ακέριος Δημοσιογράφος! Ετότες αποκοντά γίνκα μέλος στο καινούργιο Σύλλογο της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Παιραιώς, με τόνομα «Μάβλας» (απ' το Μαβλάω!) Κι μια που λέμε για «Λογοτεχνία», στην Κατοχή ήμουν στο συστίτι των «Λογοτεχνών και Καλλιτεχνών».

— Στα 1927 βιβλιοβόλητς! Ξίψωμα!

— Το 1940 πήρα «μια κι όξω» 5.000 δρχ. σαν χτικισμένος τυπογράφος! χωρίς νάχω το δικαίωμα να δουλέψω! («Αλο αν εγώ δούλεβα κρυφά από κάποιες...»).

— Στα 1943: Πήγα ένα φεγγάρι Αντάρτης κι έφκιακα την «Τυπογραφική ομάδα» του 5ου Σώματος Στρατού, όσο π' αρώστησα κι γύοισα στο χωριό μου. Ετότες εκεί «κάπου» στα ψηλά βουνά (στο Γρεβενίτη) βγάδαμ την φημερίδα «Αγνιστής», το βιβλίο «Πέντε λόγιοι» κι κάποιο άλλο... μα γέρασα κι δεν καλοημύμαι βολές - βολές!

● Δημοσιογράφος (πληρωμένος λίγο-πολύ) στις Γιαννιώτικες Εφημε-

ρίδες το 1945.

Κι ένα άλλο από τα εγκλήματά μου: Στο Ασπρεσκοπέο ρώτησα τον καθηγητή μας: —Είναι αλήθεια αφτό που λεν πως το φεγγάρι ξεκόπηκε απ' τον «Ειργνικό Ωκεανό»; κι γι αφτό φέρει γυροβολιά τη Γη; Ετότες ο Σοφός καθηγητής μας με κύταζε καλά-καλά κι μούεπε: —Εσύ από αύριο θάρχεσαι εδώ! Κι εγώ ο χάχας αντί να πάω να του πω δεν πήγα! Αν πάινα θα μέβανε κλητήρα! Κι τότες, με βοήθειά του, σε 2—3 χρόνια, θα μάθαινα όλα τα χρειάζομενα μαθηματικά κι θάμνταν μέχρι σήμερα.

Φανίτσιος!».

★

Έμεινε σ' ένα σαραβαλιασμένο σπιτι κάπου κοντά στη Λαχαναγορά ο Φανίτσιος, ίσως γιατί το παζάρι δεν την ανατολίτικη όψη του, το θόρυβό της, τη ζωντάνια και το μυστηριό του τού θύμιζε κάτι από την πατρίδα του την Ήπειρο. Έμεινε όμως εκεί για να είναι κοντά στην Ομόνοια και στις εφημερίδες. Γνωστός και αγαπητός στους δημοσιογράφους πλυσί ευκαιριακός και συνάδελφος κατ' ουσίαν σύχναζε στα τυπογραφεία και τα γραφεία τους. Έφερνε και πουλούσε γραββάτες, φασόλια γίγαντες από το χωριό Λιασκοβέτι των Ζαγορίων, την ιδιαίτερη πατρίδα του και παλιά τεύχη του περιοδικού του στα στενά, που το λέγανε «Βουνίσια Χαμπερία», γραφόνταν όλο στη διάλεκτο την τοπική, την ομιλούμενη κι είχε στο εξώφυλλο σημειωμένο το βάσανο και το πρόβλημα της έκδοσής του: (συνδρομή για 10 φύλλα, στις πολιτείες 10 τάλαρα. Στα καποχωριά ένα 'κοσιόρι — κι 'πουνό κι αυτό!...).

Ο Φανίτσιος δεν έλειπε ποτέ από τις πορείες του Πολυτεχνείου. Τα πόδια του δεν τον βοηθούσαν όμως πια. Και η μνήμη του επίσης. Τον προβλημάτιζε πολύ αν τούλεγε να σου φέρει παλιά τεύχη η φασόλια της κοινορίας σοδιάς και του δίνε προκαταβολικά τα χρήματα. «Όχι, βρε παιδί μου, λεφτά δεν θέλω προκαταβολή. Γιατί μπορεί να το ξεχάσω...». Αλλά δεν το ξεχνούσε ποτέ. Και μόλις τα καινούργια φασόλια έβγαιναν, κάτασπρα και βραστερά και μεγάλα τάφερνε πάντα σ' ένα κατακάθαρο τσουβαλάκι στο γραφείο. Είχε εφεύρει το σύστημα να γράφει σ' ένα χαρτί ποιάς τούδωσε λεπτά και για ποιά λόγο. Στο σπιτί του τόβρισκαν μέσα στην τσέπη. Κι αναλάμβαναν να εκτελέσουν την παραγγελία! Πέροι το χεμώνα μου φαίνεται ότι ήταν που επισκέφτηκε για τελευταία φορά την «Καθημερινή» ο Φανίτσιος. Λίγους αλλά όχι κυρτός, με το μπαστόνι του, με κάτασπρα τα μαλλιά του, κάτασπρα γένια, και το λαϊμό του τυλιγμένον μ' ένα κάτασπρο υφαντό κασκόλ. Μια φιγούρα αξεχάστη, ωραία, που απένε εκείνη τη φυσική αξιοπρέπεια, τη φυσική ευγένεια

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΟΛΙΑΝΗ ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΑΤ. ΖΑΓΟΡΙ

Ολοκληρώθηκε η διάνοξη τμήματος Δολιανής - Λαμπούρας, της 45ης επαρχιακής οδού Κεντρικού Ζαγορίου.

Η 1η MOMA η οποία έχει το πέρα από τη διάνοξη έριξε και 3 μ3 αμμοχάλικο το οποίο πατήθηκε με οδοστρωτήρα και τώρα μπορεί με να πούμε ότι ενώθηκε το Ζαγόρι με το Δυτικό με το Ανατολικό.

Υπολείπονται βέβαια να γίνουν τεχνικά και η ασφαλτοστρωση. Ελπίζουμε ότι το 1985 θα γίνουν οι απαραίτητες πιστώσεις όχι πενταροδεκάρες όπως χορηγήθηκαν μέχρι σήμερα.

Σκόπιμο είναι να υπενθυμίσουμε στους αρμοδίους ότι στο κατασκευαστικό πρόγραμμα του 1985 θα πρέπει να περιλάβουν και την ολοκλήρωση κατασκευής των υπολοίπων ελπίδες σας, το ΖΑΓΟΡΙ Ζει».

Η άρροφη θέ μου σύνθημα... «Είμαι αυτής της «φιέστας» της 41—41 και 12 του περασμένου Αυγούστου π' άρχισε, ουσιαστικά πέμπε το Ανατ. Ζαγόρι και την 48η την 41η επαρχιακή οδό και το σπασμένο ολοκληρώθηκε φέτος και θα διαδοτέρο ο οδικός δακτύλιος Ζαγορίου με τα Γιάννινα (Γιάννινα - Ζαγόρι - Νεγάδες - Φραγκάδες - Λαμπούρα - Δολιανή - Τσιπασή - Μορούνη της ΜΠΑΓΙΑΣ και στη συνέχεια - Γιάννινα), ο οποίος θα βάλλει στην ανάπτυξη του Ζαγορίου και θα διευκολύνει την προώθηση της ξυλείας του Κεντρικού Ζαγορίου προς τα καταναλωτικά κέντρα της Θεσσαλίας και αλλαχού.

Απαραίτητη είναι η διάνοξη του άλλου τμήματος της 45ης επαρχιακής οδού Κεντρικού Ζαγορίου - Ελατοχωρίου - Λαμπούρας, που έχει άλλος δακτύλιος «Ανατ. Ζαγορίου» τα Γιάννινα και επί πλέον μετάνοξη η χιλιομετρική απόσταση προς Βαλτική Μακεδονία.

Όλοι ελπίζουν και περιμένουν πολλά να γίνουν με την εφαρμογή του ολοκληρωμένου Μεταπτυχιακού Προγράμματος του Ζαγορίου και πό τις ενισχυμένες κρατικές επιδοτήσεις και τον τρόπο πορείας της ΕΟΚ μετάξυ των οποίων και ολοκλήρωση του οδικού δικτύου.

Σ.Σ.

που έχουν πολύ συχνά οι οποίοι θρωκοί. Ο Φανίτσιος είχε πάντα τη την ευγένεια. Μόνο που απ' τη φορά είχε και κάτι απόδοσης.

Με τα «Βουνίσια Χαμπερία» υπό μάλλης, «εφημερίδα» πέρα πέρα χωριάτικη, που ακούει, νάζει και λέει για το καλό και το καλύτερο του τόπου μας, με τον κοσμάκη του, Μακρίνη, Δον Κιχώτης, είχε έμεινε. Δεν τον υπολογίζουν τον σει για το πέρασμα του Αλφειού. Και προχθές έσβησε ήσυχα στο σκοτεινό Μεταξά στον Πειραιά, λο ταξίδι μπάριμπα Φανίτσιου...

Αιώνια σου η μνήμη Βασίλη, Το ΖΑΓΟΡΙ μας

ΖΑΓΟΡΙ μας

Σελίδα 4

Ο ο σπόχος, απ' την περίφημη Ζαγορίσια «φιέστα», που κινήσε και προβλημάτισε αμέτρητους ξένους επισκέπτες και ντόπιους, να σβήσει, αφήνοντάς μας μια ανήχη, μια ανάμνηση και χαρά, μια και γεμάτη πόνο για το πέρασμα του Ζαγορίου μας, μιναν α-Ζαγορίου.

Ομης η θύμωσή της δε θα σβήσει. Η θύμωσή, γιατί οι εικόνες, οι με οδοστρωτήρα και τώρα μπορεί με να πούμε ότι ενώθηκε το Ζαγόρι με το Δυτικό με το Ανατολικό.

Ελπίζουμε ότι το 1985 θα γίνουν οι απαραίτητες πιστώσεις όχι πενταροδεκάρες όπως χορηγήθηκαν μέχρι σήμερα.

Σκόπιμο είναι να υπενθυμίσουμε στους αρμοδίους ότι στο κατασκευαστικό πρόγραμμα του 1985 θα πρέπει να περιλάβουν και την ολοκλήρωση κατασκευής των υπολοίπων ελπίδες σας, το ΖΑΓΟΡΙ Ζει».

Η άρροφη θέ μου σύνθημα... «Είμαι αυτής της «φιέστας» της 41—41 και 12 του περασμένου Αυγούστου π' άρχισε, ουσιαστικά πέμπε το Ανατ. Ζαγόρι και την 48η την 41η επαρχιακή οδό και το σπασμένο ολοκληρώθηκε φέτος και θα διαδοτέρο ο οδικός δακτύλιος Ζαγορίου με τα Γιάννινα (Γιάννινα - Ζαγόρι - Νεγάδες - Φραγκάδες - Λαμπούρα - Δολιανή - Τσιπασή - Μορούνη της ΜΠΑΓΙΑΣ και στη συνέχεια - Γιάννινα), ο οποίος θα βάλλει στην ανάπτυξη του Ζαγορίου και θα διευκολύνει την προώθηση της ξυλείας του Κεντρικού Ζαγορίου προς τα καταναλωτικά κέντρα της Θεσσαλίας και αλλαχού.

Όλοι ελπίζουν και περιμένουν πολλά να γίνουν με την εφαρμογή του ολοκληρωμένου Μεταπτυχιακού Προγράμματος του Ζαγορίου και πό τις ενισχυμένες κρατικές επιδοτήσεις και τον τρόπο πορείας της ΕΟΚ μετάξυ των οποίων και ολοκλήρωση του οδικού δικτύου.

Σ.Σ.

που έχουν πολύ συχνά οι οποίοι θρωκοί. Ο Φανίτσιος είχε πάντα τη την ευγένεια. Μόνο που απ' τη φορά είχε και κάτι απόδοσης.

Με τα «Βουνίσια Χαμπερία» υπό μάλλης, «εφημερίδα» πέρα πέρα χωριάτικη, που ακούει, νάζει και λέει για το καλό και το καλύτερο του τόπου μας, με τον κοσμάκη του, Μακρίνη, Δον Κιχώτης, είχε έμεινε. Δεν τον υπολογίζουν τον σει για το πέρασμα του Αλφειού. Και προχθές έσβησε ήσυχα στο σκοτεινό Μεταξά στον Πειραιά, λο ταξίδι μπάριμπα Φανίτσιου...

Αιώνια σου η μνήμη Βασίλη, Το ΖΑΓΟΡΙ μας

Η εκδήλωση «ΖΑΓΟΡΙ 84» και η Ζαγορίσια Αμφίεση

μας, μα θα γράψω και σήμερα...

Η Μπάγια, γιατί σ' αυτή ανήκει η πρωτοβουλία, πρέπει από τώρα ν' αρχίσει τη δουλειά, για την παρουσίαση του χρόνου, μιας εκδήλωσης απόλυτα τέλει. Αυτή έχει το λόγο, σ' αυτήν ανήκει τιμητικά η προσέδρεια. Ας ζητήσει και τη συνεργασία και άλλων πολιτιστικών Συλλόγων του Ζαγορίου. Η ανταλλαγή απόψεων και ο διάλογος και η συζήτηση, για τον τρόπο ενέργειας, θα μπορούσαν να βρουν έναν τρόπο απόλυτα σωστό κι εφαρμόσιμο, για την άριστη παρουσία των ομίλων και των χωρών.

Ο χορός ο Ζαγορίσιος είναι ρυθμός και λαϊκή δημιουργία. Ο χορευτής αυτοσχεδιάζει. Ο Ζαγορίσιος χορός δεν πρέπει να παίρνει τη μορφή υπαλλήλου σε καμιά περίπτωση. Οι χοροί μας με τους θαυμάσιους χορευτικούς σκοπούς μας, έχουν μια σοβαρότητα, μια λεβέντικη και νοχελική κίνηση και δεν είναι εξαλοι. Οι χοροί μας έχουν το κάτι άλλο, όπως λένε. Και το πολύ «μαντήλι» δεν νομίζω πως ταιριάζει στους χορούς μας. Ποτέ οι Ζαγορίσιοι το μαντήλι δεν το χρησιμοποιούσαν έτσι. Ας σταθούμε πιστοί στην παράδοση, ας μη τη νοθεύουμε με ξένα έθιμα, ας μη κάνουμε το χορό μας μπαλέτο...

Με τη συνεργασία, όπως γράφω πιο πάνω, θα καταρτισθεί ένα πρόγραμμα πρακτικό, στην υλοποίηση του οποίου, θα πρέπει να πάρουν μέρος όλα τα Ζαγοροχώρια μας. Δεν το νομίζω απραγματοποιήτο, μια κι έγινε, μ' απόλυτη επιτυχία, η αρχή, έτσι πρέπει.

Λένε μερικοί πως μόνο με τη Ζαγορίσια αμφίεση θα πρέπει να παρουσιάζονται οι όμιλοι. Κι όμως δεν ήταν άσχημη η παρουσία του Κουτουλιού και του Πάπικου με την ωραϊότητα Σαρακατσάνικη φορεσιά. Οι Σαρακατσάνοι εγκαταστάθηκαν από πολλές δεκαετίες στο Ζαγόρι κι έγιναν γνήσιοι Ζαγορίσιοι κι η φορεσιά τους η τιμημένη Σαρακατσάνικη αμφίεση, παραδοσιακή καθώς είναι με το Βυζαντινό κεντητικό της διάκοσμο, πιστεύω πως τιμάει τα χωριά μας. Ύστερα η φορεσιά της Βωβούσας δεν τιμάει το Ζαγόρι μας; Κι όμως δε μοιάζει με την κλασική Ζαγορίσια αμφίεση. Κι η Βωβούσα είναι ένα απ' τα εκλεκτότερα Ζαγοροχώρια μας.

Με το θέμα της Ζαγορίσιας φορεσιάς της γυναικείας και της ανδρικής είπα ν' ασχοληθώ, αν και δεν είμαι ειδικός ενδυματολόγος. Γι' αυτό τούτο μου το έθρο το θεωρώ σαν ένα πρώτο ερέθισμα, για να ασχοληθούν κι άλλοι, με πιο πολλές γνώσεις και για τη φορεσιά της Ζαγορίσιας, για να βγει κάτι το σωστό. Ζητώ λοιπόν συνγνώμη, για τις παραλήψεις,

από τους φίλτατους αναγνώστες.

Από πολλά χρόνια έχω μαζέψει κι έχω γράψει πληροφορίες από γέροντες και γρηές, που με τη μνήμη τους ξυράφι σωστό, με βοήθησαν πολύ, για τη συγκέντρωσή τους. Κι ιδιαίτερα για τις ονομασίες των υφασμάτων. Ακόμα για τις γούνες που χρησιμοποιούσαν για στολισμό ιδίως, για τον τρόπο ραψίματος, το στολισμό και τα στάδια που πέρασε η εξέλιξη της γυναικείας και της ανδρικής αμφίεσης, μέσα στις πολλές δεκαετίες. Εκτός από τις παραπάνω πληροφορίες, υπάρχουν και φωτογραφίες που δείχνουν το σωστό της άποψής μου, σχετικά με την εξέλιξη της ενδυμασίας στο Ζαγόρι μας...

Για να είναι όμως πιο πλήρης μια τέτοια περιγραφή, θα πρέπει να ξεκινήσει κανένας από τότε που πρωτοφάνηκαν οικιστές σε τούτη την καταπληκτική κοιλάδα που λέγεται Ζαγόρι.

«Ανεξάρτητα απ' τις βασικές αιτίες, που ώθησαν τον άνθρωπο, να καλύψει τη γυμνότητά του, είναι χωρίς αμφισβήτηση, το ότι στην εξέλιξη της ενδυμασίας επηρέαστηκε βαθύτατα, από τους παράγοντες προεξάρχοντες του σώματος από τις καιρικές μεταβολές στολισμός... Ειδικότερα, η διαφορετική εξέλιξη που πήρε η ενδυμασία, από τόπο σε τόπο κι από εποχή σ' εποχή επηρεάστηκε σημαντικά από τις πρώτες ύλες τις οποίες είχαν στη διάθεσή τους οι κάτοικοι ενός τόπου, για ν' ανταποκριθούν στην ανάγκη της ενδύσεως. Η εξέλιξη της ενδυμασίας επηρεάστηκε βαθύτατα, από τους παράγοντες προεξάρχοντες του σώματος από τις καιρικές μεταβολές στολισμός... Ειδικότερα, η διαφορετική εξέλιξη που πήρε η ενδυμασία, από τόπο σε τόπο κι από εποχή σ' εποχή επηρεάστηκε σημαντικά από τις πρώτες ύλες τις οποίες είχαν στη διάθεσή τους οι κάτοικοι ενός τόπου, για ν' ανταποκριθούν στην ανάγκη της ενδύσεως. Η εξέλιξη της ενδυμασίας επηρεάστηκε βαθύτατα, από τους παράγοντες προεξάρχοντες του σώματος από τις καιρικές μεταβολές στολισμός... Ειδικότερα, η διαφορετική εξέλιξη που πήρε η ενδυμασία, από τόπο σε τόπο κι από εποχή σ' εποχή επηρεάστηκε σημαντικά από τις πρώτες ύλες τις οποίες είχαν στη διάθεσή τους οι κάτοικοι ενός τόπου, για ν' ανταποκριθούν στην ανάγκη της ενδύσεως.

Λένε μερικοί πως μόνο με τη Ζαγορίσια αμφίεση θα πρέπει να παρουσιάζονται οι όμιλοι. Κι όμως δεν ήταν άσχημη η παρουσία του Κουτουλιού και του Πάπικου με την ωραϊότητα Σαρακατσάνικη φορεσιά. Οι Σαρακατσάνοι εγκαταστάθηκαν από πολλές δεκαετίες στο Ζαγόρι κι έγιναν γνήσιοι Ζαγορίσιοι κι η φορεσιά τους η τιμημένη Σαρακατσάνικη αμφίεση, παραδοσιακή καθώς είναι με το Βυζαντινό κεντητικό της διάκοσμο, πιστεύω πως τιμάει τα χωριά μας. Ύστερα η φορεσιά της Βωβούσας δεν τιμάει το Ζαγόρι μας; Κι όμως δε μοιάζει με την κλασική Ζαγορίσια αμφίεση. Κι η Βωβούσα είναι ένα απ' τα εκλεκτότερα Ζαγοροχώρια μας.

Με το θέμα της Ζαγορίσιας φορεσιάς της γυναικείας και της ανδρικής είπα ν' ασχοληθώ, αν και δεν είμαι ειδικός ενδυματολόγος. Γι' αυτό τούτο μου το έθρο το θεωρώ σαν ένα πρώτο ερέθισμα, για να ασχοληθούν κι άλλοι, με πιο πολλές γνώσεις και για τη φορεσιά της Ζαγορίσιας, για να βγει κάτι το σωστό. Ζητώ λοιπόν συνγνώμη, για τις παραλήψεις,

από τους φίλτατους αναγνώστες.

Από πολλά χρόνια έχω μαζέψει κι έχω γράψει πληροφορίες από γέροντες και γρηές, που με τη μνήμη τους ξυράφι σωστό, με βοήθησαν πολύ, για τη συγκέντρωσή τους. Κι ιδιαίτερα για τις ονομασίες των υφασμάτων. Ακόμα για τις γούνες που χρησιμοποιούσαν για στολισμό ιδίως, για τον τρόπο ραψίματος, το στολισμό και τα στάδια που πέρασε η εξέλιξη της γυναικείας και της ανδρικής αμφίεσης, μέσα στις πολλές δεκαετίες. Εκτός από τις παραπάνω πληροφορίες, υπάρχουν και φωτογραφίες που δείχνουν το σωστό της άποψής μου, σχετικά με την εξέλιξη της ενδυμασίας στο Ζαγόρι μας...

Για να είναι όμως πιο πλήρης μια τέτοια περιγραφή, θα πρέπει να ξεκινήσει κανένας από τότε που πρωτοφάνηκαν οικιστές σε τούτη την καταπληκτική κοιλάδα που λέγεται Ζαγόρι.

η λαοφθόρος πολυτέλεια, ή τα βαλάντια εξαντλούσα και ως άρπια παρ' ημίν εμψυλεύουσα, και η τάσις προς το συμμορφούσθαι εκάστοτε με τας επικρατούσας εις εκάστην πόλιν... ενδυμασίας μεταβάλλει την εμφάνισήν...». Και πιο κάτω ο ίδιος γράφει: «...αλλά το φθοροποιόν εκείνο εξ Ευρώπης κομισθέν γυναικείον ένδυμα μετά πασών των εν ταις μεγάλαις πόλεσι συνεπειών ήρχισε να εισάγεται, επαπειλούν σφόδρα το Ζαγόριον, αν και πολλάκις προσπαθήσαμεν και προσπαθώμεν, να καταπεισώμεν τους συμπατριώτας μας, ότι η των πόλεων ενδυμασία εν γένει, δεν συμβιβάζεται με την φύσιν του τόπου μας...». Για τα χρόνια που ο Λαμπρίδης μας έγραφε τα παραπάνω, είχε απόλυτο δικαίο.

Το ύφασμα, που πριν από αιώνες χρησιμοποιούσαν για τις ενδυμασίες τους οι εδώ οικιστές, θα πρέπει να ήταν εδώ υφασμένο, στον πρωτόγονο αργαλειό τους. Ήταν και το ύφασμα χοντρούφασμένο, πρώτο-γόννο...

Τα μακρινά εκείνα χρόνια ήταν δύσκολα, απίθανα δύσκολα, για τους τότε φτωχούς προπάτορές μας...

Ο αργαλειός τους, ο πρωτόγονος που τον στείνανε στο χεμώτινο δάπεδο της φτωχικής τους καλύβας, και τα ζώα τους πρόβατα και γίδια, που τους δίνανε την πρώτη ύλη, τους έντυναν, τους σκέπαζαν τη νύχτα (βελόντες), έστρωναν την καλύβα τους (τσέρρες) και τους προφύλαγαν από τις καιρικές συνθήκες (κάπες - μπρούτσες)...

Και για βάψιμο πάλι, στις περιπτώσεις που ήταν απαραίτητο, πάλι, οι ντόπιες φυσικές βαφικές ουσίες, ο φράζος, το ριζάρι, το σκλήδρο, τα καρυόφυλλα, τα σμπουλάκια, τα βαλανίδια κ.λ.π. που τα μάζευαν, όπως και τώρα, από τα δάση, με τους συνδυασμούς τους, τους δίνανε το χρώμα.

Έτσι, χοντροκομμένα, φτωχικά και χωρίς κανένα, ούτε καν υποτυπώδες στολίδι, ήταν τα ενδυματικά τους ανδρικά και γυναικεία των μακρινών προγόνων μας καταστάσεις χρόνια πριν...

Σκοπός τους μόνο η κάλυψη του σώματος, ο στολισμός απόλυτα ανύπαρκτος...

Σκέφτηκα πολύ πάρα πολύ πριν ασχοληθώ με το θέμα τούτο, μελέτησα, ρώτησα κι ακόμα, μπορώ να πω, φανταστικά κι έτσι η γνώμη μου είναι πως, ένα μονοκόμματο μάλλινο υφαντό φόρεμα, που η πρωτόγονη ραπτική τούκανε λίγες πτυχές στη φούστα, για να ευκολύνει τις κινήσεις κι ένα μαντήλι ή πλεγμένο μάλλινο «καλί» ή καί φέσι, για το κεφάλι, ήταν η πρώτη γυναικεία αμφίεση...

Ένα ζευγάρι χοντρές, ίσως άσπρες μάλλινες κάλτσες, ένα «πτούρι» (μακρύ φόρεμα σ' αφουστάνελλα μάλλινη) άσπρο ή μαύρο, με μαγίκια, μια κάπα για πανώφορο κι ένας σκούφος από ύφασμα κι πλεχτός, αυτά ήταν, έχω τη γνώμη, τα ανδρικά ρούχα

—

γράμματα άναγνωστών

ΖΑΓΟΡΙ 84

Θάθελα και γω, με τη σειρά μου, να γράψω δυο λόγια για τις εκδηλώσεις Ζαγόρι 84. Πραγματικά, ο αυτούς που το σκέφτηκαν και που πήραν την πρωτοβουλία να το διοργανώσουν, αξίζει κάθε έπαινος.

Πολλά και ποικίλα σχόλια έγιναν από πολλούς συντοπίτες μας για το τι έγινε καλά και το τι δεν έγινε. Αν οι στολές ήταν σωστές ή όχι. Πάνω σ' αυτό το ζήτημα εγώ έχω και επισημάνω τις δικές μου απόψεις για και συμμετείχα στη διοργάνωση που χορευτικού του χωριού μου.

Το χορευτικό συγκρότημα

α) Τα χορευτικά των χωριών είχαν να αντιμετωπίσουν την εξέδρα-ση ιστολών μια και τα περισσότερα χωριά ήταν καμένα από τους Γερμανούς. β) Δεν υπήρχε χρηματική βοήθεια ούτε από τους τοπικούς συλλόγους ούτε από τον πολιτιστικό Σύλλογο Ζαγοριτών Ιωαννίνων ώστε να καλυφθεί μέρος της δαπάνης. Και όλο το βάρος των εξόδων έπεσε στους ώμους των γονέων και κοριτσιών του χορευτικού.

Επόμενο ήταν να παρουσιαστούν και ορισμένες απειρίες. Πώς λοιπόν μπορούμε να κάνουμε ισχύοντα, όταν από τους διοικούντες τους συλλόγους δεν έγινε συντονισμένη και εγκαίρως προσπάθεια μελέτης και ενημέρωσης περί του τρόπου ομοιομόρφου ενδυμασίας και παραδοσιακού τραγουδιού ώστε, οι πρόβες των χορευτικών να γίνουν πάνω σ' αυτά, και τα τραγούδια να καθοριστούν ώστε να μην επαναλαμβάνονται σε κάθε χορευτικό τα ίδια. Επίσης δεν επιρρήθη η διάρκεια (σπάντα) του ωραρίου.

Αντί λοιπόν τώρα να δούμε τι μας έφτιαξε, και να φροντίσουμε για μπροστά, να το διορθώσουμε, προβαίνουμε σε σχόλια γραπτά ή προφορικά, με τα οποία μάλλον διχασμούς και μικρές ποτίσουμε γενικά τον πληθυσμό των χωριών μας. Ας συνέλθουμε λοιπόν και όλοι μαζί αγαπημένοι και ενωμένοι για τα ερχόμενα χρόνια να παρουσιάσουμε τις εκδηλώσεις αυτές πιο τέλειες και συντονισμένες. Εκ μέρους μου δεν

μπορώ παρά να εκφράσω τις ευχαριστίες μου προς όλους τους χωριανούς μου που τόσο μου συμπαροστάθηκαν προσφέροντάς μου ότι είχε ο καθένας από στολές. Μεγάλη δε ήταν η συγκίνησή μου από τα δακρυσιμένα μάτια που είδα όταν αντίκρισαν το πρώτο μας χορευτικό που τους θύμισε παλιούς καλούς καιρούς. Κάτι που θα συνέβη και στα άλλα χωριά που συμμετείχαν. Εύχομαι δε του χρόνου να συμμετέχουν όλα τα χωριά του Ζαγοριού στις χορευτικές εκδηλώσεις και στους συλλόγους εγκαίρως να δραστηριοποιηθούν πάνω σ' αυτό το ζήτημα. Φράσω Γκαγκοπούλου

Λεπτοκαρυάς ΜΙΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Πέρανοντας αφορμή από περιστατικά που συμβαίνουν στα χωριά που έχουν αλλάξει π' όνομα τους π.χ. από Λιασκοβέτσι σε Λεπτοκαρυά, κάνω γνωστό το εξής: Σε κάθε εκδήλωση ή γιορτή που σε εφημερίδες που θα αφορούν τα παραπάνω χωριά ο ακρωνυμής ή ο δημοσιογράφος να εκφωνούν ή να γράφουν και τα δύο ονόματα το παλιό εντός παρενθέσεως ώστε να μην βρίσκονται τουρίστες στη Λεπτοκαρυά και ρωτούν από που θα πάμε στο Λιασκοβέτσι. Ή να χορεύει η Λεπτοκαρυά και να ρωτούν πότε θα χορέψουν το Λιασκοβέτσι.

Πράγμα που συνέβη το περασμένο καλοκαίρι για το χωριό μου. Φ. Γκ.

ΖΑΓΟΡΙ και Ε.Ο.Τ

Κατά την Ανοικτή συνεδρίαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου η οποία πραγματοποιήθηκε εις την αίθουσαν τελετών της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ιωαννίνων παρουσία και του κ. Σκουλά, Γεν. Γραμματέως ΕΟΤ παρέστησαν ο πρόεδρος και γεν. Γραμματέας του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγοριτών.

Εδόθη ο λόγος εις τον πρόεδρο ο οποίος εξέθεσε και ετόνισε την ι-διαιτερότητα και από πλευράς ιστορίας, πολιτισμού, θρόν, εθίμων και φυσικής ομορφιάς του Ζαγοριού. Επίσης υπέδειξε έργα υποδομής διά την τουριστική ανάπτυξη του Ζαγοριού.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ

Σε απάντηση σημειώματος στο 79 φύλλο του Ζαγόρι μας βλέπω επιστολή με τίτλο είναι «Πραγματικά Ζαγοροχώρια». Πρόκειται για τα χωριά Πέτρα και Ιτιά. Τα χωριά αυτά που συνορεύουν με το ανατολικό Ζαγόρι, ούτε τοπογραφικά, ούτε ιστορικά αποδεικνύεται ότι είναι Ζαγοροχώρια. Γράφεται ότι η Ένωση Ζαγοριτών Αθηνών σε δύο συνεδριάσεις της, πήρε απόφαση, ότι η Πέτρα και η Ιτιά είναι Ζαγοροχώρια. Δεν πιστεύω ότι η Ένωση πήρε τέτοια απόφαση και αν πήρε δεν μπορεί η Ένωση Αθηνών να αλλάξει την ιστορία του Ζαγοριού. Αν ο Πρόεδρος της δεν γνωρίζει την ιστορία του Ζαγοριού, η οποία είναι γραμμένη σε πολλά βιβλία της Βιβλιοθήκης της Ένωσης, καλά θα κάνει να μαζέψει το Συμβούλιο και να του διαβάσει την ιστορία του Ζαγοριού που την γράφουν στα βιβλία τους οι Λαμπρίδης, Λαζαρίδης, Νικολαΐδης, Φανίτσος κλπ, ιστορία που έχουμε όλοι οι Ζαγορίσιοι, υπ' όψη μας και να μη εκτίθεται με τις αποφάσεις του.

Επειδή βλέπω να συνεχίζεται η λαθμενής άποψη και επειδή έχω προσωπική γνώμη για τα χωριά αυτά, γιατί το 1938 υπηρέτησα στο χωριό Δεμάτι, είμαι υποχρεωμένος να γράψω και τα παρακάτω.

Την εποχή εκείνη ο εθνικοσοσιαλιστής Έπιθεωρητής Ζαγοριού — Μετόβου μας ανάγκασε να ασχοληθούμε με τα λαογραφικά των χωριών και επειδή εγώ σαν νέος στο χωριό δεν γνώριζα τίποτε για το Δεμάτι, ήλθα σε επαφή με τον αείμνηστο συνάδελφο Γιώργο Παπαγιάννη από την Πέτρα. Υπηρετούσε τότε στις Μηλιωτάδες και εγνώριζε σχετικά για το Δεμάτι και τις Μηλιωτάδες, οι οποίες δεν είναι τίποτε άλλο παρά συνοικισμοί του Δεματίου.

Από την έρευνα που κάναμε και από τις μαρτυρίες των γερόντων διαπιστώσαμε ότι τα χωριά Πέτρα, Δεμάτι, Λιάπη και Χρυσόβιτσα μαζί με τους συνοικισμούς τους υπάγονται στην περιοχή Μαλακασίου και ότι η περιοχή αυτή από Πέτρα μέχρι Μηλιωτάδες ήταν Τούρκικο τοιφλίκι του Μουράλμπεη, οι κάτοικοι δε της περιοχής αυτής δούλευαν στο τοιφλίκι του Μπέη και ασχολούνταν και με την κτηνοτροφία.

Στην Πέτρα και την Ιτιά δεν υπάρχει και σήμερα Ζαγορία πολιτιστική και πνευματική παράδοση, δεν βλέπεις σ' αυτά ένα παραδοσιακό στοιχείο Ζαγοριό, τα ήθη δε και τα έθιμα πολύ απέχουν από τα Ζαγορία. Πολλές φορές πήγα στην Πέτρα το 1938 στο κέντρο του χωριού ήταν τότε ένα μαγαζί της κας Ράπη που μας σέρβιρε καφέ και ρακί, κοντά σ' αυτό ήταν η Εκκλησία και το Σχολείο, τα σπίτια δε του χωριού ήταν σκορπισμένα μέχρι του Καμπέρνα σχεδόν.

Η ιστορία του Ζαγοριού στηρίζεται στον Ι. Λαμπρίδη, ο οποίος τα χωριά αυτά, Πέτρα και Ιτιά, τα τοποθετεί στην περιοχή του Μαλακ-

σίου και ακόμα αναφέρει στα «Μαλακασικά» του, ότι η Πέτρα τοιφλίκι του Μπουρά — Μπλά — Μπλά της Ένωσης Αθηνών που αποφάσισε, αν αποφάσισε, αλλάζει την ιστορία του Ζαγοριού την οποία εμείς οι μεγαλύτεροι καλά την γνωρίζουμε, ξερόμα — χωριά του Ζαγοριού γιατί σ' αυτά ζήσαμε και στα χρόνια της καλής ζωής. Δεν έχουν δικαίωμα να αμείβουν στην ιστορία του Ζαγοριού μας νέα χωριά που δεν ανήκουν σ' αυτό. Σ' αυτό δεν αρκεί να λη ότι θα συμφωνούν και συμπατριώτες απ' όλο το Ζαγόρι, ιδιαίτερα δε από το Ανατολικό Ζαγόρι.

Παρακαλώ δε τους γεροντότερους από μένα να απαντήσουν αν σωστά αυτά που γράφω.

Αθήνα 5.12.84

Με θερμούς χαιρετισμούς
ΑΝΤΩΝΗΣ ΒΑΤΑΒΑΝΗΣ

ΤΟ ΚΑΛΤΑΚΙ

Στο φύλλο μηνός Οκτωβρίου 1984 και στην σελίδα 15 της εφημερίδας μας «ΖΑΓΟΡΙ» καταχωρήθηκε απάντηση του κ. Άγγελου Δαλιάνη με τίτλο «ΕΙΝΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΣ ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ» τα οποία αναφέρονται να χωριά που αναφέρονται στο φύλλο της ίδιας εφημερίδας και ταλγεί στο δημοσίευσή του, το τοποθέτησε τον στο χώρο του Ζαγοριού. Δεν εξετάζω το θέμα αυτό και ούτε θέλω να δώσω απάντηση, απλά να πω ότι ο κ. Δαλιάνης, ο οποίος είναι από μια παράγραφος όμως στο δημοσίευσή του την οποία παραθέτω, κάθε ακρίβεια. «ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΤΑΚΙ ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ ΕΧΕΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΤΟΠΟΥ» δεν μπόρεσε να δώσει μια σωστή ερμηνεία, αφού ο Δαλιάνης μας δίνει τον λόγο του, παίρνει ενώ σαν Ελαιοκαρυά, σε νοδύσω σε όσους δεν γνωρίζουν την σωστή θέση του Καλτακιού.

1) Το Καλτάκι, τοπικό, ιστορικό και διοικητικό είναι η συνέχεια της Κοινοτήτων Ελαιοκαρυά και Πεδινών.

2) Είναι κτισμένο εξ ολοκλήρου σε κοινοτικούς και ιδιωτικούς χώρους των ανωτέρω Κοινοτήτων.

3) Κατοικείται κατά το μισό από κατοίκους από Ελαιοκαρυά και Κάτω Πεδινίτες.

4) Η εδαφική έκταση (χωρικό μπελάκι κλπ), των αναφερόμενων κοινοτήτων αγγίζουν τα νερά του Ιονίου.

Ύστερα από τα παραπάνω στοιχεία τα οποία συμπίπτουν και την τοπογραφική θέση, εννοείται η αποδοχή της θέσης του Καλτακιού χωρίς αμφισβήτηση του Ζαγοριού.

Το ηρωικό Καλτάκι γνωστό στο παλαιό 40—41, που στήριζε στο παλαιό του φασιστικό, είναι ένα από τα ξεκουσμένα και χαλαρά του Ζαγοριού.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Π. ΣΙΟΥΤΗΣ
Ελαιοκαρυά

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

Η αντίθεσή μας στον τρόπο εφαρμογής του Κοινωνικού Τουρισμού, που εδύσπισε ο Ε.Ο.Τ. (φύλλο Οκτωβρίου 1984), βρήκε ύστερα από προσωπικό διάλογο, απόλυτη ανταπόκριση, όπως φαίνεται και από την επιστολή του Ε.Ο.Τ. που δημοσιεύουμε παρακάτω:

Η αρμόδια Διεύθυνση του Ε.Ο.Τ., συμφωνεί με την άποψη ότι, ένα μέρος των δικαιουμένων κοινωνικού τουρισμού, πρέπει να κατευθύνεται προς τις προβληματικές ορεινές περιοχές και είναι διαπιστευμένη να βοηθήσει τα Ζαγοροχώρια προνομιακά.

Αρκεί οι Ζαγορίσιοι, να αντιληφθούν εγκαίρως την ευκαιρία που δίνεται και να την εκμεταλεωθούν. Θα εξασφαλίσουν έτσι πρόσθετο εισόδημα, οφέλεις γνωριμίες και μελλοντική οικονομική ανάπτυξη.

Πρέπει όμως να οργανωθούν για να μπορούν να προσφέρουν ζεστά και καθαρά δωμάτια, μαζί με τη ζαγορία φιλοξενία. Ένα καθαρό δωμάτιο δίνει, με το

Κοινωνικός Τουρισμός

πρωινό, 1.000 δρχ. την ημέρα και πρόσθετο κέρδος από την παροχή ενός ή δύο γευμάτων, που θα ετοιμάζει η νοικοκυρά, μαζί με το φαγητό της οικογένειάς της. Ή, ύστερα βέβαια από συνεννόηση, μια ομάδα γυναικών σε κοινό τραπέζι ή ακόμα ένα από τα μαγαζιά του χωριού.

Ο πιο πρακτικός και οφέλιμος τρόπος είναι, η οργάνωση ενός ή δύο χωριών σε αγροτουριστικό συνεταιρισμό. Η επιτυχία είναι εξασφαλισμένη. Παράδειγμα: Ο αγροτουριστικός συνεταιρισμός γυναικών Πέτρας Μυτιλήνης.

Κάθε νοικοκυρά του χωριού, που μετέχει του συνεταιρισμού, διαθέτει ένα ή δύο δωμάτια καθαρά και όλες μαζί έχουν οργανώσει ταβέρνα και εκθετήριο ειδών λαϊκής τέχνης και εξημερετών εκ περιτροπής. Εκεί ο επισκέπτης μπορεί εκτός από το φαγητό, να προμηθευτεί προϊόντα

της περιοχής, έργα χειροτεχνίας, γλυκά κλπ.

Για την οργάνωση του συνεταιρισμού βοήθησαν, εκτός από τη Νομαρχία Λέσβου και ο Ε.Ο.Τ., που εξέδωκε και κυκλοφόρησε διπτυχο έγχρωμο διαφημιστικό «Διακοπές στην Πέτρα» και προωθεί ομάδες ξένων ή Ελλήνων επισκεπτών - τουριστών.

— Τιμές για το 1984 ήταν:

— Δίκλινο δωμάτιο Δρχ. 900
— Μονόκλινο δωμάτιο » 600
— Πρωινό » 100

Η απρόβλεπτη επιτυχία αποτελεί παράδειγμα για μίμηση.

Το ίδιο θα κάνει και για το Ζαγόρι αν ανταποκριθούν οι Ζαγορίσιοι. Δεν περιμένουμε βέβαια να γεμίσει το Ζαγόρι αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς. Σε πρώτη φάση, μπορεί και πρέπει, να γίνει η αρχή σε 1—2 χωριά, που έχουν τις προϋ-

ποθέσεις και όταν τα άλλα χωριά δουν την επιτυχία ασφαλώς ο αριθμός των θα αυξηθεί.

Η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγοριού, όπως και το περιοδικό μας, έχει το καταστατικό του συνεταιρισμού και τον θέτει στη διάθεση κάθε κίνησης, ώστε με τη βοήθεια της αυτοδιοίκησης, των εκπαιδευτικών συλλόγων και άλλων φορέων η Ζαγορία νοικοκυρά, να βρεθεί και πάλι στο ύψος της παληάς πολιτιστικής της δόξας.

Ήδη η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγοριού απευθύνθηκε ό-που έκρινε πρόσφορο, έδωσε τη βοήθειά της σε χρήση και γίνεται να ξεκινήσει, όσο το δυνατόν πιο γρήγορα, η προσπάθεια, για να μη χαθεί ένας ακόμα χρόνος και μια ακόμα σημαντική ευκαιρία για το Ζαγόρι μας.

Σε άλλη στήλη δίδουμε λεπτομέρειες για τον Κοινωνικό και Εσωτερικό Τουρισμό ώστε να κάνουν χρήση οι απανταχού συμπατριώτες.

γεί εστιατόριο ή ταβέρνα). Παρέχεται, επίσης, έκπτωση 20%) σε όλα τα προσφερόμενα είδη (ποτά, αναψυκτικά, είδη BAR, SNACK BAR, DISCOTEQUE, ταβέρνας, εστιατόριο).

— Παιδιά ή παιδιά μέχρι 6 ετών, δεν λαμβάνουν δελτίο Κοινωνικού Τουρισμού.

— Παιδιά από 6—18 ετών, λαμβάνει δελτίο Κοινωνικού Τουρισμού και εφόσον μείνει στο ίδιο δωμάτιο με τους γονείς του, δεν πληρώνει τη μισή καταλύματος (διανυκτέρευσης) και δικαιούται έκπτωση 50%) στην ημεδαπότητα.

● ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ:

Το δελτίο παρέχει το δικαίωμα έκπτωσης από 20—50%) στα μέσα μεταφοράς. Ειδικός πίνακας υπάρχει στις υπηρεσίες Ε.Ο.Τ., Νομαρχίες, Οργανώσεις κ.ά.

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Σε συνέχεια της αλληλογραφίας μας, σας γνωρίζουμε ότι στα πρόγραμμα του Κοινωνικού Τουρισμού συμμετέχουν και τουριστικά καταλύματα που βρίσκονται στις ορεινές περιοχές, όπως θα διαπιστώσετε και από τα έντυπα που σας στέλνουμε. Τα καταλύματα που δέχτηκαν και μπήκαν στον Κοινωνικό Τουρισμό έχουν έλθει σε έγγραφη συμφωνία με την Υπηρεσία μας, ύστερα από πρόσκληση που έγινε σ' όλους τους ιδιοκτήτες των τουριστικών καταλυμάτων της Ελλάδας.

Ιδιαίτερα προγράμματα για προβληματικές περιοχές, ακριτικές, ιδιαίτερου κάλλους, κ.λπ. καταστρώνονται και πρόκειται να εφαρμοστούν πολύ σύντομα.

Ήδη άρχισε και το πρόγραμμα του χειμερινού — ορεινού Τουρισμού για

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 13

ΖΑΓΟΡΙ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

● Οριοθέτηση της περιοχής

1) Η περιοχή του Ζαγορίου καλύπτει μέρος του βόρειου τμήματος του Νομού Ιωαννίνων και έχει συνολική έκταση 102.980 εκτάρια.

Σύμφωνα με την απογραφή του πληθυσμού της περιοχής που έγινε το 1981, στις 44 Κοινότητες απογράφησαν 5.635 κάτοικοι ζούσαν σε 1.860 νοικοκυριά. (Η απογραφή του 1981 υπερεκτιμά το μόνιμο πληθυσμό της περιοχής, λόγω του τρόπου διενέργειάς της. Σύμφωνα με πιο πρόσφατες εκτιμήσεις φέρων που ασχολούνται με τη περιοχή (π.χ. Ίδρυμα Έρευνών Ζαγορίου) ο μόνιμος πληθυσμός της δεν πρέπει να ξεπερνά τους 2.800 κατοίκους περίπου).

Τα Ιωάννινα είναι η πρωτεύουσα του Νομού και το κύριο εμπορικό, πολιτιστικό και πνευματικό κέντρο των Κοινοτήτων αυτών. Η πληρέστερη Κοινότητα απέχει 10 χλμ. (Λιγκιάδες) από τα Ιωάννινα ενώ η πιο απομακρυσμένη 85 χλμ. (Βρυσόχωρι).

● Όρια

2. Τα όρια της περιοχής Ζαγορίου είναι τα εξής: Ανατολικά, η Εθνική οδός Ιωαννίνων - Μετσόβου - Τρικάλων, Νότια, η οροσειρά του Μισικελίου, Δυτικά, η Εθνική οδός Ιωαννίνων - Κόνιτσας και Βόρεια, η Κοίτη του Αώου ποταμού. Η περιοχή του Ζαγορίου διαρείται σε τρεις μικρότερες περιοχές: Το Ανατολικό, το Κεντρικό και το Δυτ. Ζαγόρι.

Το Ανατολικό Ζαγόρι περιλαμβάνει τις εξής οκτώ Κοινότητες: Βωβούσα, Γρεβενίτι, Ελατοχώρι, Καστανάνας, Μακρίνο, Νέο Αμάρυσιο, Φλαμπουράρι, Τρίστενο. Το Κεντρικό Ζαγόρι περιλαμβάνει 24 Κοινότητες: Ανθρακίτης, Ασπράγγελοι, Βίτσα, Βραδέτο, Βρυσόχωρι, Δικόρυφο, Δίλοφο, Διπόταμος, Ελάτη, Καβαλλάρι, Καλουτά, Καρυές, Καπέσοβο, Κήποι, Κουκούλι, Λάιστα, Λεπτοκαρυά, Λιγκιάδες, Μανασσή, Μονοδένδρι, Νεγάδες, Σκαμνέλι, Τσεπέλοβο, Φραγκάδες. Το Δυτικό Ζαγόρι περιλαμβάνει 11 Κοινότητες: Άγιος Μηνάς Άνω Ραβένια, Άνω Πεδινά, Αρίστη, Γεροπλάτανος, Ελαφότοπος, Κάτω Πεδινά, Κάτω Ραβένια, Μεσοβούνι, Πάπικο.

● Τοπογραφία

3. Η τοπογραφική εικόνα της περιοχής είναι αυτή που χαρακτηρίζει τις ορεινές περιοχές της Πίνδου. Πολύ ψηλά και απότομα βουνά, γυμνά προς τα δυτικά, πυκνοδασωμένα προς τα ανατολικά, με μικρές όμορφες κοιλάδες και φαράγγια ανυπέρβλητης ομορφιάς. Το 70ο περίπου της περιοχής έχει κλίση πάνω από 30οο. Περιοχές με κλίση κάτω του

10οο είναι περιορισμένες, τα δε χωριά είναι κτισμένα σε υψόμετρο που κυμαίνεται από 500 μέτρα (Κ. Πεδινά) μέχρι 1.340 μέτρα (Βραδέτο). Σ.Σ. Το υψόμετ. Κ. Πεδ. είναι 950

● Εδάφη

4. Στο Δυτικό Ζαγόρι το κυρίως υπόστρωμα είναι ασβεστολιθικό (61 οο) και σχιστολιθικό (13οο). Στο Κεντρικό Ζαγόρι είναι το αντίθετο, ενώ στο Ανατολικό Ζαγόρι, το υπόστρωμα αποτελείται από σχιστόλιθο μόνο. Τα εδάφη που διαμορφώνονται με την αποσάθρωση ασβεστόλιθων αποτελούνται από άργιλλο και πηλό και είναι αβαθή και άγονα.

Τα εδάφη που διαμορφώνονται από λεπτό βραχώδες υπόστρωμα είναι αργιλλώδη και πηλώδη, βαθιά και πλούσια. Στις αλλουβιακές εναποθέσεις, τα εδάφη είναι βαθιά, πηλώδη, όξινα και πλούσια και χρησιμοποιούνται για γεωργικές καλλιέργειες.

● Κλίμα

5. Το κλίμα της περιοχής είναι ηπειρωτικό με μικρή περίοδο άνοιξης, το καλοκαίρι και το φθινόπωδο διαρκεί 135 ημέρες και ο χειμώνας είναι βαρύς και μεγάλης διάρκειας. Η ετήσια βροχόπτωση είναι 1.300 χιλ., χιονίζει κυρίως σε περιοχές μεγάλου ύψους (1.000 μ. και άνω) κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι 13,4οC. Τον Ιανουάριο παρατηρείται η ελάχιστη μέση θερμοκρασία των 4,8οC. Τον Αύγουστο παρατηρείται η μεγαλύτερη μέση θερμοκρασία των 24,9οC.

● Βλάστηση

6. Υπάρχουν 3 ζώνες βλάστησης. Σε χαμηλά υψόμετρα επικρατούν αειθαλή πλατύφυλλα και κυρίως τα είδη: Πουρνάρι και Ερείκη. Σε μεσαία υψόμετρα επικρατούν πλατύφυλλα και κυρίως Μαύρη Πεύκη, Ελάτη, Χνοώδης Δρύς και Οξυά.

Σε μεγάλα υψόμετρα επικρατεί η αλπική ζώνη που καλύπτει με χλόη.

● Υδρολογία

7. Η ύπαρξη ή έλλειψη ύδρευσης σε διάφορες περιοχές του Ζαγορίου εξαρτάται από το βραχώδες υπόστρωμα, σε συνδυασμό με τις κλιματολογικές συνθήκες και τις συνθήκες βλάστησης. Πολλές Κοινότητες, ιδιαίτερα στο Δυτικό Ζαγόρι, αντιμετωπίζουν προβλήματα ύδρευσης.

● Απασχόληση και Εισοδήμα

8. Η απασχόληση στην περιοχή Ζαγορίου είναι περιορισμένη στον πρωτογενή τομέα, με ιδιαίτερη έμφαση στην κτηνοτροφία (που είναι παραδοσιακό χαρακτηριστικό και στη Δασοπονία. Η απασχόληση στο δευτερογενή τομέα περιλαμβάνει πολύ μικρές επιχειρήσεις (μικρές γαλακτοπα-

ραγωγικές μονάδες και πιστήρια) οικογενειακού τύπου, που απασχολούν 1—2 πρόσωπα. Αν και τα στοιχεία με την ευρύτερη περιοχή μελέτης, δεν ανταποκρίνονται στη σημαντική διάρθρωση του εργατικού δυναμικού, είναι όμως ενδεικτικές σημασίας για την απασχόληση στην περιοχή.

Η έλλειψη συμπληρωματικών ευκαιριών απασχόλησης μαζί με τις διαρθρωτικές αδυναμίες του πρωτογενή τομέα, συντελούν στην διαμόρφωση ενός από τα μικρότερα κατά κεφαλή εισοδήματα της Χώρας.

● Ηλεκτροδότηση

9. Όλες οι Κοινότητες τροφοδοτούνται ικανοποιητικά με ηλεκτρικό ρεύμα.

● Τηλεπικοινωνίες

10. Το δίκτυο τηλεπικοινωνιών έχει ανάγκη βελτίωσης. Στις Κοινότητες π.χ. μέσα και γύρω από τον Εθνικό Δρυμό του Βίκου—Αώου (Αγίου Μηνά, Άνω Πεδινών, Αρίστη, Βίτσα, Βραδέτου, Ελαφότοπου, Κ. Πεδινών, Καπεσόβου, Μονοδενδρίου, Τσεπέλοβου και Πάπικου), το δίκτυο είναι ημιαυτόματο και η μέση αναλογία είναι 13,5 κάτοικοι για κάθε τηλεφωνική συσκευή. Αυτή η αναλογία κυμαίνεται από 5,5 μέχρι 209 κατοίκους για κάθε τηλεφωνική συσκευή (Τσεπέλοβο και Άνω Πεδινά αντίστοιχα). Τα Άνω Πεδινά καθώς και πέντε ακόμη Κοινότητες μέσα και γύρω από τον Εθνικό Δρυμό διαθέτουν μία τηλεφωνική συσκευή στο Κοινοτικό Γραφείο.

● Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

11. Σύμφωνα με την απογραφή πληθυσμού του 1981, στη περιοχή του Ζαγορίου απογράφησαν 5.635 κάτοικοι και 1.860 νοικοκυριά. Η πυκνότητα του πληθυσμού είναι 5,4 ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο γενικά στη Χώρα η πυκνότητα είναι 73,8.

Ο πληθυσμός της περιοχής ελαττώθηκε σημαντικά κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες, 20,8οο κατά τη δεκαετία 1961—1971 και 9,8οο κατά τη δεκαετία 1971—1981. Η μείωση αυτή οφείλεται στη μετανάστευση που προκλήθηκε, κύρια, από την έλλειψη οικονομικών δραστηριοτήτων στην περιοχή. Στο πληθυσμό του Ζαγορίου το ποσοστό των ατόμων που υπερβαίνουν το 60ο έτος της ηλικίας τους είναι διπλάσιο από το ποσοστό των ατόμων άνω των 60 ετών στο σύνολο της Χώρας (31,46οο έναντι 15,93οοο). Όσον αφορά τα άτομα ηλικίας 0—14 ετών, η ίδια σύγκριση βγάζει το ποσοστό 17,25οοο για το Ζαγόρι έναντι του 25,36οοο για όλη τη Χώρα. Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι η περιοχή χαρακτηρίζεται από μία υποβάθμιση του πληθυσμού.

● Κατανομή της γης

12. Ο πίνακας 6 απεικονίζει την κατανομή της γης στο Ζαγόρι σε σύγκριση με εκείνη του Νομού Ιωαννίνων, της γεωγραφικής περιοχής της Ηπείρου και του συνόλου της Χώρας για το έτος 1971. Από τη συνολική έκταση του Ζαγορίου

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Η Νομαρχία Ιωαννίνων υπεργράφη παραστάσεις του Δ.Σ. της περιοχής Ζαγορίου των Αθηνών της Νομαρχίας για την απασχόληση στην περιοχή.

Απαντώντας στο υπ. αριθ. 87/84 του Νομ. 102.980 εκτάρια, σχετικά με την απασχόληση στην περιοχή Ζαγορίου, ο Νομάρχης αποφάσισε να καταρτίσει:

1) Η 31η επαρχ. οδός έχει υπομνησθεί, σχετικά με την απασχόληση στην περιοχή Ζαγορίου, ο Νομάρχης αποφάσισε να καταρτίσει:

2) Η οδός Κάτω Πεδινών - Βίτσα, ο Νομάρχης αποφάσισε να καταρτίσει:

3) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 36.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

4) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 40.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

5) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 40.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

6) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 40.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

7) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 40.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

8) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 40.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

9) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 40.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

10) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 40.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

11) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 40.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

12) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 40.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

13) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 40.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

14) Η διάνοιξη της οδού από την Αρίστη μέχρι Λεπτοκαρυά είναι ταμνημένη στο περιφερειακό πρόγραμμα από το έτος 1983 με προϋπολογισμό 40.000.000 δρχ. και πίστωση για το 1984 12.000.000 δρχ. το έργο είναι συνεχώς και θα ολοκληρωθεί.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΧΡΟΝΟΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΤΟ 1984 ΓΙΑ ΤΟ
ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ ΤΙΣ ΒΟΒΟΥΣΑ
(Του ανταποκριτού μας ΧΡΟΝΗ ΔΡΟΥΓΙΑ:

Το 1984 είναι δημιουργικός χρόνος για το χωριό μας, έγιναν έργα, υποδομές, πολιτιστικά, δασικά και καλλωπιστικά.

Απ' τον Κοιν. προϋπολογισμό έγιναν τα εξής έργα:

1) Συμπλήρωση τοίχου περιφράξης στο προαύλιο της Εκκλησίας του Αγίου Αθανασίου (κτισμένη από θάμνα το 1975) με έργο των κατοίκων.

2) Κατασκευή τοίχου αντιστηρίδας στο δρόμο προς νεροτροβιές.

3) Κατασκευή κοινοτικών αποχωρητηρίων.

4) Διπρόρρηση χώρου γύρω από το Δημοτικό Σχολείο.

5) Αποπεράτωση χαντακιού στον Κεντρικό δρόμο του χωριού.

6) Απ' το πρόγραμμα ανάπτυξης δασικών χωριών.

1) Σύνταξη μελέτης ηλεκτροφοτισμού αναμεταδότη της ΕΡΤ 1 στην θέση Μόρφα (υψόμετρο 1.600 μέτρα).

2) Εγκατάσταση αναμεταδότη απ' όπου θα εξυπηρετηθούν η Βοβούσα, η Λάιστα, Ηλιοχώρι και Βρυσόχωρι.

3) Αποπεράτωση των δύο πλακοστρωμάτων οδών των Λάικων Λούλας και Κόδρου. Έργα που δώσανε άλλη όψη στο χωριό.

4) Τομενίστρωση κεντρικού δρόμου προς Λάιστα - Κεντρικό Ζαγόρι μέσα στο χωριό.

5) Κατασκευή οχετού στη θέση Σάλα.

6) Κατασκευή γκαλντεριού στον Μαχαλά Παναγίας έργο απαραίτητο και μεγάλης αξίας.

7) Κατασκευή νέου εσωτερικού δικτύου ύδρευσης.

8) Γ) Διεύθυνση Γεωργίας

1) Βελτίωση βοσκοτόπου Μόρφας. Κατασκευάστηκαν δύο ποτίστρες και έγινε συντήρηση του δρόμου με κατασκευή τεχνικών και με χαλικώστρωση.

2) Δ) Πολιτιστικός Σύλλογος

1) Στο κέντρο του χωριού κτίστηκε από τον σύλλογο μας με παραδοσιακό στυλ κτίριο που θα στεγάσει τα γραφεία και το Μουσείο του χωριού. Γιά στα χέρια των Μαστόρων Βασιλή και Κώστα Παπαζώλη και Δημήτρη Κασίμη απ' την Πέτρα.

Το σκάλεσαν τις πέτρες και που γα ονόματά τους θα μείνουν στην ιστορία του χωριού μας.

Στο έργο του χωριού, από την πλευρά των Ιωαννίνων είχε κτισθεί το παλιό κοινοτικό συμβούλιο βρύση πετρινή σκαλιστή, τώρα έγιναν δεξιά και αριστερά σκαλισμένα πεζούλια πέτρινα. Τα πεζούλια και η βρύση δεν ξεκουράζουν μόνο τους απόμαχους του χωριού μας αλλά και τους επισκέπτες.

Σχετικά με τον επαρχιακό δρόμο Γρεβενίτη Βοβούσα, η 1η ΜΟΜΑ με

διοικήτη τον Ηπειρώτη κ. Γ. Καβαδία έχει εντυπωσιάσει πολλούς για την γρήγορη εκτέλεση των εργασιών και την σωστή εργασία που έχουν παραδώσει μέχρι σήμερα. Πιστεύω ότι θα μας παραδώσει ένα δρόμο που θα δώσει καινούργια ζωή στο Ανατολικό Ζαγόρι.

Απ' την μεριά των Γρεβενών προχωρούν κανονικά οι εργασίες για τον ίδιο δρόμο, το διαπίστωσα προσωπικά σε ταξίδι μου στα Γρεβενά. Ο δρόμος αυτός θα συνδέσει τα δύο λιμάνια Ηγουμενίτσας — Θεογίνης κατά 80—100 χιλιόμετρα πιο κοντά απ' τις άλλες αρτηρίες.

Ε) Δασικά

Το Δασαρχείο Μετσόβου με επικεφαλής τον Δασάρχη Στέφανο Αγγελάκα και τους δημιουργικούς συνεργάτες του έφτιαξαν τον δασικό δρόμο προς Βαλαιοάσκα, κατασκευάστηκαν πολλά τεχνικά και μια γέφυρα στη θέση Καπρέτσι, δρόμος που συνδέεται με δασικό δρόμο Λάιστας, οι δρόμοι αυτοί εξυπηρετούν και αξιοποιούν μία από τις καλύτερες, πλουσιότερες και παρθένες δασικές περιοχές της Ελλάδας.

Ευκαιριακά ευχόμεστε του χρόνου το Δασαρχείο να μελετήσει την σύνδεση της Βοβούσας με μέσου Νηπιρίτικαν - Ντιζιάσας με τις Πολιτσές Μετσόβου για την αξιοποίηση του εκεί δάσους.

★ Χαύρομαι που είμαι στη θέση αυτή να γράψω για τόσα έργα, τόση δημιουργικότητα και τόση ζωντάνια στο χωριό μου.

★ Αξίζουμε συγχαρητήρια του Κοιν. Συμβουλίου και των υπηρέσιών ιδιαίτερα για το έργο κατασκευής γκαλντεριού στον πάνω μαχαλά.

Εύχομε κάθε χρόνο να έχουμε την ίδια δημιουργικότητα.

ΧΡΟΝΗΣ ΔΡΟΥΓΙΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Συνέχεια απ' την σελ. 11 νέους, που γίνεται από τον ΕΟΤ και το Υπουργείο Ν. Γενιάς, Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, Εκδρομικά Τουριστικά και Χιονοδρομικά Σωματεία σε διάφορες ορεινές περιοχές, όπως, Σουφλί, Παρόια, Αρναία, Νάουσα, Κόνιτσα, Πωγωνιανή, Τσεπέλοβο, Δολιανά, Ηγουμενίτσα, Φιλιττές, Καρπενήσι, Αργιστόλι, Καλάβρυτα, Κλετορία, Σητεία, Πελόνι, Αμαλιάδα, Σπάρτη, Μολάοι και Ανάγεια.

Ύστερα και από προφορική επαφή που είχαμε μαζί σας, θα περιμένουμε και τις δικές σας απόψεις και προτάσεις για τη δημιουργία αγροτουριστικών συνεταρισμών στα Ζαγοροχώρια, για ν' αξιοποιηθούν τα καταλύματα των αγροτών και τα παραδοσιακά σπίτια, προκειμένου να ενσχυθεί η οικονομία του τόπου.

Για το θέμα αυτό, παρακαλούμε να γράψετε στην εφημερίδα σας για να ενημερωθούν και οι υπεύθυνοι πεζούλια πέτρινα. Τα πεζούλια και η βρύση δεν ξεκουράζουν μόνο τους απόμαχους του χωριού μας αλλά και τους επισκέπτες.

Σχετικά με τον επαρχιακό δρόμο Γρεβενίτη Βοβούσα, η 1η ΜΟΜΑ με

διοικήτη τον Ηπειρώτη κ. Γ. Καβαδία έχει εντυπωσιάσει πολλούς για την γρήγορη εκτέλεση των εργασιών και την σωστή εργασία που έχουν παραδώσει μέχρι σήμερα. Πιστεύω ότι θα μας παραδώσει ένα δρόμο που θα δώσει καινούργια ζωή στο Ανατολικό Ζαγόρι.

Απ' την μεριά των Γρεβενών προχωρούν κανονικά οι εργασίες για τον ίδιο δρόμο, το διαπίστωσα προσωπικά σε ταξίδι μου στα Γρεβενά. Ο δρόμος αυτός θα συνδέσει τα δύο λιμάνια Ηγουμενίτσας — Θεογίνης κατά 80—100 χιλιόμετρα πιο κοντά απ' τις άλλες αρτηρίες.

Ε) Δασικά

Το Δασαρχείο Μετσόβου με επικεφαλής τον Δασάρχη Στέφανο Αγγελάκα και τους δημιουργικούς συνεργάτες του έφτιαξαν τον δασικό δρόμο προς Βαλαιοάσκα, κατασκευάστηκαν πολλά τεχνικά και μια γέφυρα στη θέση Καπρέτσι, δρόμος που συνδέεται με δασικό δρόμο Λάιστας, οι δρόμοι αυτοί εξυπηρετούν και αξιοποιούν μία από τις καλύτερες, πλουσιότερες και παρθένες δασικές περιοχές της Ελλάδας.

Ευκαιριακά ευχόμεστε του χρόνου το Δασαρχείο να μελετήσει την σύνδεση της Βοβούσας με μέσου Νηπιρίτικαν - Ντιζιάσας με τις Πολιτσές Μετσόβου για την αξιοποίηση του εκεί δάσους.

★ Χαύρομαι που είμαι στη θέση αυτή να γράψω για τόσα έργα, τόση δημιουργικότητα και τόση ζωντάνια στο χωριό μου.

★ Αξίζουμε συγχαρητήρια του Κοιν. Συμβουλίου και των υπηρέσιών ιδιαίτερα για το έργο κατασκευής γκαλντεριού στον πάνω μαχαλά.

Εύχομε κάθε χρόνο να έχουμε την ίδια δημιουργικότητα.

ΧΡΟΝΗΣ ΔΡΟΥΓΙΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Συνέχεια απ' την σελ. 11 νέους, που γίνεται από τον ΕΟΤ και το Υπουργείο Ν. Γενιάς, Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, Εκδρομικά Τουριστικά και Χιονοδρομικά Σωματεία σε διάφορες ορεινές περιοχές, όπως, Σουφλί, Παρόια, Αρναία, Νάουσα, Κόνιτσα, Πωγωνιανή, Τσεπέλοβο, Δολιανά, Ηγουμενίτσα, Φιλιττές, Καρπενήσι, Αργιστόλι, Καλάβρυτα, Κλετορία, Σητεία, Πελόνι, Αμαλιάδα, Σπάρτη, Μολάοι και Ανάγεια.

Ύστερα και από προφορική επαφή που είχαμε μαζί σας, θα περιμένουμε και τις δικές σας απόψεις και προτάσεις για τη δημιουργία αγροτουριστικών συνεταρισμών στα Ζαγοροχώρια, για ν' αξιοποιηθούν τα καταλύματα των αγροτών και τα παραδοσιακά σπίτια, προκειμένου να ενσχυθεί η οικονομία του τόπου.

Για το θέμα αυτό, παρακαλούμε να γράψετε στην εφημερίδα σας για να ενημερωθούν και οι υπεύθυνοι πεζούλια πέτρινα. Τα πεζούλια και η βρύση δεν ξεκουράζουν μόνο τους απόμαχους του χωριού μας αλλά και τους επισκέπτες.

Σχετικά με τον επαρχιακό δρόμο Γρεβενίτη Βοβούσα, η 1η ΜΟΜΑ με

ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ ΒΡΑΔΥΑ

Είς απάντησιν επιστολής κ. Γ. Γκρουϊδης (φύλ. 80, Νοέμ. 84) Αρχή και δόγμα του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγοριτών είναι εκτός των άλλων σκοπών, στόχων και επιδιώξεων και η παντοιοτρόπως διατήρησης και προβολή των ηθών και εθίμων, της παραδόσεως και εν γένει της κοινωνικής ζωής του Ζαγορίου.

Είς τα πλαίσια της ανωτέρω αρχής ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγοριτών εθέσπισε και διωργάνωσε και την «Ζαγορίσια Βραδιά». Πράγματι δια τον Πολιτιστικών Σύνδεσμων Ζαγοριτών γεννάται ένας θεσμός προς επιτυχίαν των ανωτέρω σκοπών του. Όταν αρθρώ ο κ. Στέας κατά την παρουσίασιν ωμίλησε περί θεσμού. Εκ του γεγονότος τούτου δεν έπεται ότι ηγήθησε άλλας εκδηλώσεις οπουδήποτε γενομένων.

Άλλως πει θα ήτο εκτός τόπου και χρόνου να ασχοληθεί με άλλας εκδηλώσεις.

Ελέχθη ανωτέρω ότι αρχή και δόγμα του Συνδέσμου είναι και η παντοιοτρόπος διατήρησης και προβολή των ηθών, εθίμων, της παραδόσεως και εν γένει της κοινωνικής ζωής του Ζαγορίου. Ο Σύνδεσμος διακατέχμενος από την ανωτέρω αρχήν αντεπενρίζεται, υιοθετεί και επικροτεί ενθέρμως εκδηλώσεις οι οποίαι συμβάλλουν εις την επίτευξιν των ανωτέρω σκοπών και συγχάριε τους διοργανωτάς των. Ολόκληρον το Διοικητικόν Συμβούλιον του Συνδέσμου παρενέβη εις τας εκδηλώσεις των Κήπων και χειροκρότησε αυτάς. Εύχεται ο Σύνδεσμος ποιούται εκδηλώσεις να συνεχίζονται εσεί οπουδήποτε και από οποιονδήποτε αρκεί να συμβάλλουν εις την επιτυχίαν των ανωτέρω στόχων.

Απεύχεται και καταστηλήσει την προσπάθειαν και φιλοδοξίαν μονοπληρώσεως των τοιούτων εκδηλώσεων ιδία εκ του γεγονότος ότι εμφυλίζει τον καταστροφικόν δια κάθε ευγενή προσπάθειαν διχασμόν.

Τα περί συνετισμού ας τα κρατήσιν δια τον εαυτόν που ο κ. Γ. Γκρουϊδης Του δηλώνουμε ευδαίμονως ότι δεν έχουμε ανάγκην.

Ο κ. Γκρουϊδης σμιλεί και περί Ομοσπονδίας των πολιτιστικών Συλλόγων. Πιστεύομεν εις την αρχήν και ιδέαν των ενώσεων. Ο επιστολογράφος όμως εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν αγνοεί βασικές και εξεφωλμούς αληθείας και πραγματικότητας. Η Ομοσπονδία είναι ίδιον των επαγγελματικών είτε εργοστασιακών συνεταιρισμών των οποίων τα οικονομικά συμφέροντα ταυτίζονται και ουχί των εκπολιτιστικών τοιούτων. Ο σκοπός και το αντικείμενο εκάστου Πολιτιστικού Συλλόγου είναι στενώς συνδεδεμένοι με τον ιδιαίτερον χώρον του, με το χωρίον του, με την ιδιαίτερον ηθικήν του και ην ιδιαίτερον ρόλην αγωνίζεται να διατηρήσει και προβάλλει. Εν άλλαις λέξεσι δεν υπάρχει απόλυτος ταυτότης σκοπού

και αντικειμένου. Ο ιδιαίτερος αυτός στόχος εκάστου Πολιτιστικού Συλλόγου επιτυγχάνεται καλύτερα με την αυτοτέλειάν του. Η κοινή προσπάθεια, όταν βέβαια παρίσταται ανάγκη αυτής, επιτυγχάνεται άριστα αρκεί εις τα Διοικητικά Συμβούλια, να πρυσταυρή η συνεργασία, σμόνοια και αγάπη και ανιδιοτέλεια δια το Ζαγόρι.

Τέ

Κοινωνικά**ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ**

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Ο Παναγιώτης και η Βαγγελίτσα Τζόκα έγιναν γονείς χαριτωμένου κοριτσιού.

Να τους ζήσει
Ματθαίος Οικονομίδης

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ο Γεώργιος Βρυζάλας Καθηγητής Φυσικής και η Ειρήνη Παπαμιχαήλ διοικητική υπάλληλος του Νοσοκομείου Ερυθρού Σταυρού Αθηνών έδωσαν αμοιβαία υπόσχεση γάμου.

Τους ευχόμαστε ολόψυχα καλά στέφανα.

Οι γονείς των — Χριστόδουλος και Πιπίτσα Βρυζάλα — Ανδρέας και Μαρία Παπαμιχαήλ.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ: Ο Χρήστος Γραβάνης και η συγχωριανή μας Βαλασία Τσόγκα έδωκαν αμοιβαία υπόσχεση γάμου.

Θερμά συγχαρητήρια και καλά στέφανα.

Αδελφότητα Κουκουλιωτών
«ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΠΛΑΚΙΔΑΣ»

ΚΟΥΚΟΥΛΙ: Στην αγαπητή μας ανενιά Βαλασία Τσόγκα, που έδωσε αμοιβαία υπόσχεση γάμου με το Χρήστο Γραβάνη στέλλουμε τα πιο θερμά μας συγχαρητήρια και καλά στέφανα.

Οικογένειες:
Κων/νου και Αχιλλέα Λένη

ΓΑΜΟΙ

ΚΟΥΚΟΥΛΙ: Στις 29 Δεκεμβρίου 1984 στον Άγιο Δημήτριο Αγρινίου έγινε η στέψη του Σπύρου Χρ. Τσουμάνη και της Βασιλικής Α. Σκλαπάνη. Ευχόμαστε στα νύπαντρα ζωή ευτυχισμένη και στους γονείς τους να τους ζήσουν.

Η Αδελφότητα Κουκουλιωτών

ΔΙΛΟΦΟ: Ο συγχωριανός μας Γρηγόρης Κ. Βλάχος και η Γεωργία Πλακοπάνου στεφανώθηκαν στις 18 Νοεμβρίου στην Εκκλησία Κοίμησης της Θεοτόκου.

Να ζήσουν να προκόψουν
Κ.Α.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ: Η Μάχη Θ. Παντελή κι ο Κώστας Β. Τσολίγκας παντρεύτηκαν στα Γιάννινα.

Να ζήσουν ευτυχισμένοι.
Θερμά συγχαρητήρια στους δικούς της κι ιδιαίτερα στους παπούδες Πέτρο και Μάχη.

Ε.Γ.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Παντρεύτηκαν στον Άγιο Νικόλαο ο Άγγελος Γ. Ζήσης και η Μαρία Λάππα.

Τους ευχόμεθα κάθε ευτυχία
Οικογένεια: Μ. Οικονομίδη

Στις 3 Νοεμβρίου παντρεύτηκαν στη Εκκλησία Παμμεγίστων Ταξιαρχών (Πεδίου Άρεως) στη Αθήνα, ο Κώστας Γεωργίου Βασδέκης από τη Βίτσα Ζαγορίου και η Άννα Ευθυμίου από το Θεσπρωτικό.

Τα στεφάνια άλλαξε η Ιφιγένεια Γαρατζιώτη.

Παραβρέθηκαν πολλοί συγγενείς και φίλοι. Ακολούθησε τραπέζι με πολλούς καλεσμένους και τρικούβερτο ζαγορίσιο γλέντι στις ευρύχωρες αίθουσες του Εθνικού Ιδρύματος.

Εύχομαι στο νεαρό ζευγάρι να ζήσουν ευτυχισμένοι και καλούς απογόνους και στην κουμπάρα και στα δικά της.

Αλεξάνδρα Ζωίδου

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

ΚΟΥΚΟΥΛΙ: Ο Γεώργιος Βρυζάλας και η αρραβωνιαστικιά του Ειρήνη Παπαμιχαήλ αναδέχτηκαν από την Κολυμβήθρα με το όνομα Γιώργο το χαριτωμένο αγοράκι του Παπα-Κώστα και Ελευθερίας Δήμου.

Ευχόμαστε ολόψυχα να τους ζήσει.

Χριστόδουλος και Πιπίτσα Βρυζάλα

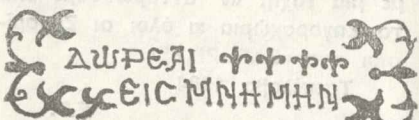
ΘΑΝΑΤΟΙ

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ: Πέθανε στην Αθήνα και ετάφη στο χωριό μας με πάνδημη κηδεία, ο θαυμάσιος Ζαγορίσιος εκπαιδευτικός Βασίλης Χρ. Βλαχόπουλος.

Θερμότατα συλλυπητήρια στους δικούς του.

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

ΣΚΑΜΝΕΛΙ: Πέθανε και κηδεύτηκε στο Μαρούσι Αθηνών ο συγχωριανός μας Γεώργιος Βαρζώκας ετών 94, υπηρετήσας πολλά χρόνια ως Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος στην

• Για ενίσχυση των σκοπών της εφημερίδας:

★ Η κ. **ΣΛΑΒΚΑ ΑΓ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ** προσέφερε **ΤΕΣΣΕΡΕΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ** δραχμές στη μνήμη του αγαπημένου συζύγου της **ΑΓΓΕΛΟΥ** για τη συμπλήρωση τριών χρόνων.

★ Η κ. **ANNA Θ. ΒΑΣΔΕΚΗ** προσφέρει **ΧΙΛΙΕΣ** δραχμές στη μνήμη του συζύγου της **ΘΕΟΦΙΛΟΥ**.

★ Η κ. **ΟΥΡΑΝΙΑ Γ. ΓΕΝΑΔΙΟΥ** στη μνήμη της αλησμόνητης και αγαπημένης **ΦΡΟΣΩΣ ΣΟΜΠΟΛΑ - ΓΕΝΑΔΙΟΥ** προσέφερε δραχμές **ΧΙΛΙΕΣ**.

• Η Σ.Ε. τους ευχαριστεί.

Κοινότητά μας.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Αττικής γης που τον σκεπάζει.

★
ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Σε ηλικία 86 ετών πέθανε την 19 Δεκεμβρίου και τάφηκε στο Νεκροταφείο Αγίων Αναργύρων Αθηνών η σεβαστή μας θεία **Καλυψώ Ξ. Καρπούζη**.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τη σκεπάζει.

Τα ανίψια της:
Ματθαίος - Βασίλειος - Νικόλαος - Σπυρίδων - Απόστολος Οικονομίδης

★
ΓΡΕΒΕΝΗΤΙ: Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννινα ο Αλέξανδρος Ρουσσάς συνταξιούχος βιβλιοδέτης γαμπρός της οικογένειας Κων. Τζώρτζη.

Τη γυναίκα του Ελευθερία και τα παιδιά του Ευροσύνη, Γεώργιο και Κώστα συλλυπούμεθα εγκάρδια.

κ.κ.

★
ΛΑΪΣΤΑ: Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα η Σοφία Αθανασίου Καπέτση.

Θερμά συλλυπητήρια στους δικούς της.

Τ.Π.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Οι Αναστάσιος και Βασίλειος Πριμικήρης από τον Ελαφότοπο, ευχαριστούν θερμά όλους τους συγγενείς και φίλους, οι οποίοι τους συμπαραστάθηκαν οπωσδήποτε στο βαρύτατο πένθος που τους έπληξε με το θάνατο της αγαπημένης των συζύγου και μητέρας **ΚΛΕΟΝΙΚΗΣ**.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

ΕΝΩΣΗ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΥ

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Το χωριό μας Ελαφότοπος γνωστό σαν δασκαλοχώρι, αλλά και σε άλλες πνευματικές και επιστημονικές επιδόσεις έτσι και φέτος τα νιάτα του χωριού μας προβάλλουν τον τόπο τους με τις επιτυχίες τους σε ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα που με καμάρι αναφέρουμε τα ονόματά τους.

- 1) Αναστασία Απ. Ανδρώνη — Βιομηχανική Θεσπρωτίας.
- 2) Ιωάννης Ιπoc. Ανδρώνη — ΚΑΤΕΕ Καβάλας.
- 3) Λευκοθέα Χρ. Μασούλη — Νοσηλευτικό Ιωαννίνων
- 4) Προκόπιος Ιωc. Γκογιάννης — Μηχανικός Αερίων Ο.Α.
- 5) Μιχαήλ Χρ. Κόλλιας — Φυσικό Ιωαννίνων.

• Στους νέους μας ευχόμεθα πάντα επιτυχίες για μια λαμπρή σταδιοδρομία.

Η Αδελφότης Ελαφοτόπου

★
ΚΑΛΩΣΤΑ: Οι εγγονιές του Τάκη Σακελλαρίου:

1) Χαρίκλεια Στ. Λήτου πήρε το πτυχίο της Ιατρικής του Παν/μίου Αθηνών.

2) Μαργαρίτα Στ. Λήτου έγινε σπουδαστρια της Μαρσάλειου Παιδαγωγικής Ακαδημίας.

Θερμά συγχαρητήρια.

3.000 Δραχμές
Ζηκόπουλος Αλέξανδρος
Κουκουμέλης Νικ. Κων/νος

2.000 Δραχμές
Βούρδας Μ. Ξενοφών
Δερβένη Κων. Πελαγία
Ιωαννίδης Γ. Σταύρος
Λευτεριώτου - Βουλγαρινού
Αγλαΐα
Λιούμας Αθανάσιος
Παπαϊωάννου Ευάγγελος
Φιλίδης Γεώργιος - Μαρία

1.500 Δραχμές
Κυρκοπούλου - Σιδέρη Νίη
Πελεκούδας Α. Στέφανος

1.000 Δραχμές
Αμυρού Ιωάννα
Βασδέκη Θεοφ. Άννα
Βασδέκη Βαρβάρα
Βλαστός Ν. Κων/νος
Βουλόμενος Γεώργιος
Γενναδίου Θάλα
Γενναδίου - Μαυρολίδου Ε.

Γιαντάη Σύρμω
Γούσης Αλέξανδρος
Δελιδημήτρη Παγωνή
Δέρβος Παύλος
Ζήσης Γ. Χρήστος
Ζώης Βασ. Παντελής

Θεμελής Ανδρέας
Θεοδώρου Μιχ. Αλέξανδρος
Θεοδώρου Μιχ. Ιωάννης
Καραγιάννης Πέτρος
Καρανίκας Νικόλαος
Καρπούζη Φ. Χαρά

Κουματσέλη Γ. Λούλα
Μασούρας Ιωάννης
Μουδόπουλος Θωμ. Νεοκλής
Μουρτζόπουλος Νικόλαος
Μπένου - Πολίτη Θεόφρα

Μπόλης Εμμανουήλ
Ντεμίρης Μ. Φωκίων
Παλιός Κων/νος
Πανταζής Μ. Φωκίων

Παπαθανασίου Ε. Ελευθέριος
Παπαϊωάννου Αθηνά
Παπακώστα Αγ. Σλάβκα
Παπακώστας Κ. Μιχαήλ

Παπανικολάου Νικόλαος
Πίκου Δημοσθ. Όλγα
Πολύζος Κ. Αντώνιος
Πρικικύρης Δ. Αναστάσιος

Πριμικήρης - Βενιεράκη Ασπ.
Σαμλίδου Άννα
Σίμος Κώστας

Σκούρτη - Παπαδάκη Ελένη
Σκούρτης Κων. Οδυσσεύς
Στάρας Γρ. Χαρίλαος

Σταυρίδης Ιωάννης
Στουκίδης Δημήτριος
Στούπης Κ. Τάκης

Τσέπης Πέτρος
Φανέτσιου Σωτ. Λίτσα
Φάφας Δημήτριος

Χαρισιάδης Ναπολέων
Χαρίτος Ιωάννης